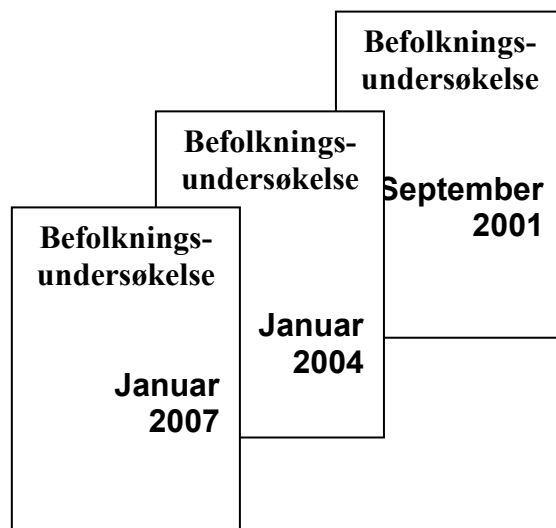

Statens strålevern

Nasjonalt strålevernbarometer

Løpende opinionsundersøkelser

Innhold

1	OM BAROMETERET	4
1.1	Mål	4
1.2	Innhold og metodisk tilnærming	4
1.3	Opplegg for rapportering	4
1.4	Formidling og kontaktpersoner	4
2	UTVALGTE HOVEDPUNKTER	6
2.1	Mer sammensatt trusselbilde for alvorlige hendelser	6
2.2	Ulykke ved forskningsreaktorene framstår som den minst sannsynlige hendelsen	6
2.3	Store andeler av befolkningen er opptatt av mulige helseeffekter av strålefarer i hverdagen	6
2.4	Tre av ti har kjennskap til Statens strålevern	6
2.5	Halvparten av befolkningen har tillit til myndighetenes krisehåndteringsevne	7
2.6	Miljøvernorganisasjoner og forskningsmiljøer utfordrer myndighetene på informasjonssiden	7
2.7	Ved lokal strålefare vil befolkningen henvende seg til politiet, kommunen eller Statens strålevern	7
2.8	Riksdekkende TV og radio framstår som de viktigste mediekanalene for informasjon fra myndighetene	7
2.9	Befolkningen etterlyser mer informasjon om forhåndsregler ved en atomulykke	8
2.10	Variabelt inntrykk av myndighetenes informasjon om strålefarer i hverdagen	8
3	RESULTATER FRA 2004 OG 2007	9
3.1	Kort om undersøkelsene	9
3.2	Vurdering av trusselbilde	9
3.3	Mest sannsynlige hendelse	13
3.4	Personlig krisebevissthet	14
3.5	Tillit til myndighetenes krisehåndtering	15
3.6	Tillit til konkurrerende informasjonsgivere	17
3.7	Kanalvalg ved strålefare i eget område	18
3.8	Viktigste mediekanal for myndighetene	20
3.9	Kjennskap til Statens strålevern	21

3.10	Vurdering av strålefarer i hverdagen	22
3.11	Inntrykk av myndighetenes informasjon om strålefarer i hverdagen	24
4	RESULTATER FRA 2001	26
4.1	Temaoversikt	26
4.2	Kunnskaper om beskyttelsestiltak	26
4.3	Personlig mestring eller avmakt?	28
4.4	Kjennskap til ansvarlige myndigheter på lokalt og regionalt nivå	28
4.5	Mottak av informasjon	29
4.6	Informasjonsbehov i dagens situasjon	30
4.7	Kommunikasjonsadferd i krise	31
4.8	Kanalvalg i krise	33
4.9	Informasjonsbehov i krise	34
4.10	Varslingskanal i krise	35

Vedlegg: Spørreskjema med hovedtall fra 2004 og 2007

1 OM BAROMETERET

1.1 Mål

Nasjonalt strålevernbarometer er et stående måleverktøy hvor formålet er å fremskaffe informasjon om befolkningens vurderinger av strålevernrelevante temaer. Barometeret skal bidra til:

- Mer systematisk kunnskap om befolkningens kjennskap og holdninger til beredskapsrelevante temaer, herunder endringer over tid.
- Kunnskap om Strålevernets omdømme og posisjon som samfunnsaktør og ansvarlig fagmyndighet i saker som gjelder strålevern og atomsikkerhet.
- Å styrke Strålevernets informasjonspraksis gjennom interne og eksterne kanaler.

1.2 Innhold og metodisk tilnærming

Innholdet består av landsomfattende befolkningsundersøkelser som gjennomføres med jevne mellomrom. Den første undersøkelsen ble gjennomført i september 2001, den neste i januar 2004 og den siste i januar 2007. I 2001 ble det trukket et tilleggsutvalg for Finnmark fylke i tillegg til et landsrepresentativt utvalg. Undersøkelsen dreide seg kun om atomulykker og det ble bl.a stilt spørsmål om innbyggernes kunnskaper om beskyttelsestiltak og informasjonsbehov. I 2004 ble det laget nye spørsmål om informasjonsfaglige temaer og det ble ikke trukket tilleggsutvalg for Finnmark. I 2007 er det lagt vekt på å måle endringer på de samme spørsmålene som ble stilt i 2004.

Oppdragsgiver vil løpende vurdere målehyppighet og tidsplan for undersøkelsene. Undersøkelsene har form av spesialmålinger der det kun stilles spørsmål om relevante temaer for Statens strålevern. Intervjuene gjennomføres på telefon i et landsrepresentativt utvalg på 1000. Målgruppen er personer over 18 år.

1.3 Opplegg for rapportering

Rapporteringen fra barometeret er lagt opp på følgende måte:

- Etter hver måling utarbeides en rapport som trekker ut hovedfunn og peker på viktige sammenhenger i materialet. Rapporten inneholder en tidsserieprofil for alle variabler som er målt flere ganger.
- Fullstendig spørreskjema med hovedtall foreligger som eget dokument etter hver måling, jf. vedlegg.
- Fra alle enkeltmålinger lages det også en tabellrapport med dokumentasjon fra gjennomføringen og statistisk tilrettelegging av datamaterialet.

1.4 Formidling og kontaktpersoner

- Oppdragsgiver er ansvarlig for formidling. Alt grunnlagsmateriale og alle rapporter stilles til disposisjon for videreformidling gjennom oppdragsgivers kanaler.
- Statens strålevern har alle rettigheter til grunnlagsmateriale. Kontaktperson hos oppdragsgiver er Informasjonssjef Anne Marit Østreng.

- VINSAND AS er ansvarlig for gjennomføring og rapportering. Ansvarlig konsulent er Geir Vinsand.
- Norsk Respons AS er ansvarlig for datainnsamling og statistisk tilrettelegging av data. Ansvarlig konsulent i Norsk Respons er Idar Eidset.

2 UTVALGTE HOVEDPUNKTER

Følgende hovedpunkter kan trekkes ut fra de undersøkelser som så langt er gjennomført under Nasjonalt strålevernbarometer:

2.1 Mer sammensatt trusselbilde for alvorlige hendelser

70% av befolkningen mener det er sannsynlig at det skjer en ulykke ved et kjernekraftverk i Norges nærrområder de neste 5-10 årene. En kjernekraftulykke i nærrområdene vurderes som den mest sannsynlige hendelsen av alvorlig karakter i alle deler av befolkningen. Betydelige andeler på 40-50% av befolkningen anser også andre hendelser som sannsynlig, som ulykke med atomubåt, bruk av kjernevåpen, ulykke ved transport av strålefarlig materiale på land og radioaktiv forurensning som følge av terror eller sabotasje på norsk jord. Over tid ser vi tendenser til at flere anser radioaktiv forurensning som følge av terror eller sabotasje i Norge og bruk av kjernevåpen i internasjonale konflikter som sannsynlig.

2.2 Ulykke ved forskningsreaktorene framstår som den minst sannsynlige hendelsen

Rundt 20% av befolkningen mener det er sannsynlig at det skjer en ulykke ved en av Norges to atomreaktorer som brukes til forskning i Halden og på Kjeller utenfor Oslo. Målingene tyder på at befolkningen i alle landsdeler har høy tillit til at sikkerheten ved våre egne anlegg er god. Bare 4% av befolkningen mener en ulykke ved forskningsreaktorene er den mest sannsynlige hendelsen av alvorlig karakter som kan berøre Norge.

2.3 Store andeler av befolkningen er opptatt av mulige helseeffekter av strålefarer i hverdagen

40-50% av befolkningen er opptatt av mulige helseeffekter av overdrevet soling eller bruk av solarier, stråling fra mobiltelefon og stråling fra kraftledninger. 20-30% er opptatt av stråling fra radon, røntgenundersøkelser og strålefarlig materiale på avveie (ukjente kilder). Over tid måler vi høyere oppmerksomhet mot helseeffekter av overdrevet soling og stråling fra kraftledninger.

2.4 Tre av ti har kjennskap til Statens strålevern

Flere undersøkelser tyder på at kjennskapen til Statens strålevern som øverste fagmyndighet i strålevernsaker og atomsikkerhet ligger på rundt 30% i allmenbefolkningen. Sett i lys av kjennskapsmålinger på andre områder, betraktes dette som høyt for en offentlig faginstans. Personer med høyt utdanningsnivå har best kjennskap til Statens strålevern (42%).

2.5 Halvparten av befolkningen har tillit til myndighetenes krisehåndteringsevne

Tilliten til myndighetenes evne til å håndtere en alvorlig ulykke som medfører stråling ser ut til å være lavere enn tilsvarende i forhold til andre typer ulykker og hendelser. At mange har lav tillit kan skyldes dårlig inntrykk av beredskapen mot ulykker, eventuelt at de mangler kjennskap til hvilke ressurser og beredskapsplaner som finnes. Mange kan også mene at utfordringene vil være spesielt store ved denne typen hendelser og at myndighetene kan gjøre lite fra eller til i en krisesituasjon. I 2001 oppga 60% av innbyggerne at de føler avmakt i forhold til hva de selv kan gjøre for å beskytte seg mot stråling.

2.6 Miljøvernorganisasjoner og forskningsmiljøer utfordrer myndighetene på informasjonssiden

Bare 25% av befolkningen oppgir at de ville stole mest på norske myndigheter dersom det kom motstridende og ulik informasjon om en atomulykke fra ulike aktører. Tallene tyder på at tilliten til norske myndigheter som informasjonsgiver har falt etter 2001. I 2004 og 2007 er det flere som sier at de ville stole på miljøvernorganisasjoner som Bellona og forskningsmiljøer/annen ekspertise enn på norske myndigheter. Lav tillit til norske myndigheter som informasjonsgiver kan henge sammen med mindre synlighet og en mer tilbakeholden profil i media. Deler av befolkningen kan også ha negative erfaringer fra informasjonshåndteringen av konkrete hendelser som for eksempel Tsjernobyl. På denne typen spørsmål kan også generell skepsis til offentlige myndigheter påvirke svarene. Bakgrunnstallene for 2007 viser at personer som i stor grad følger med i medieomtale av strålevernaker har en klar preferanse for miljøvernorganisasjoner. Det kan tilsi at det er viktig at Strålevernet er en synlig og aktiv aktør i aktuelle saker, spesielt gjennom media.

2.7 Ved lokal strålefare vil befolkningen henvende seg til politiet, kommunen eller Statens strålevern

Over 80% av befolkningen har en formening om hvem de ville henvendt seg til for å få informasjon ved en ulykke som medførte strålefare i eget område. Målingene tyder på at flest henvendelser ville kommet til politiet eller kommunen lokalt. Strålevernet framstår som den klart viktigste aktøren på nasjonalt nivå på informasjonssiden. Verken nasjonale helsemyndigheter, fylkesmannen, Siviltforsvaret eller andre myndigheter framstår som viktige kontaktpunkter. Svært få ville også henvendt seg til miljøvernorganisasjoner som Bellona.

2.8 Riksdekkende TV og radio framstår som de viktigste mediekanalene for informasjon fra myndighetene

En klar overvekt på 64% peker på enten riksdekkende TV eller radio som de mest effektive kanaler for informasjon fra myndighetene ved strålefare i eget område. I 2007 er det betydelig færre som oppgir riksdekkende radio enn i 2004. Vi ser også at under 20% peker på lokale medier, mens 16% peker på internett som den beste informasjonskanalen. I den siste målingen ser vi en markert vekst i andelen som mener at internett vil være den beste informasjonskanalen. På et liknende spørsmål om varslingskanaler ved en atomulykke i 2001, fant vi en tilsvarende sterk overvekt som ønsket varslings gjennom riksdekkende medier.

2.9 Befolkningen etterlyser mer informasjon om forhåndsregler ved en atomulykke

I 2007 svarer bare 15% av befolkningen at de har et godt inntrykk av myndighetenes innsats for å informere om forholdsregler ved en atomulykke. I 2001 svarte 8% av befolkningen at de hadde mottatt informasjon fra myndighetene om hvordan de skal forholde seg ved en atomulykke og 76% mente at myndighetene bør informere bedre om dette temaet. Informasjonsbehovet dreier seg i første rekke om aktuelle beskyttelsestiltak, dernest mulige konsekvenser av stråling for helse og miljø.

2.10 Variabelt inntrykk av myndighetenes informasjon om strålefarer i hverdagen

En klar majoritet på nærmere 80% har et godt inntrykk av myndighetenes informasjon om overdreven soling og bruk av solarier. For andre strålefarer som bruk av mobiltelefon, radon og kraftledninger har majoriteten et dårlig inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats.

3 RESULTATER FRA 2004 OG 2007

3.1 Kort om undersøkelsene

Undersøkelsene i 2004 og 2007 er identiske undersøkelser som dekker følgende temaer:

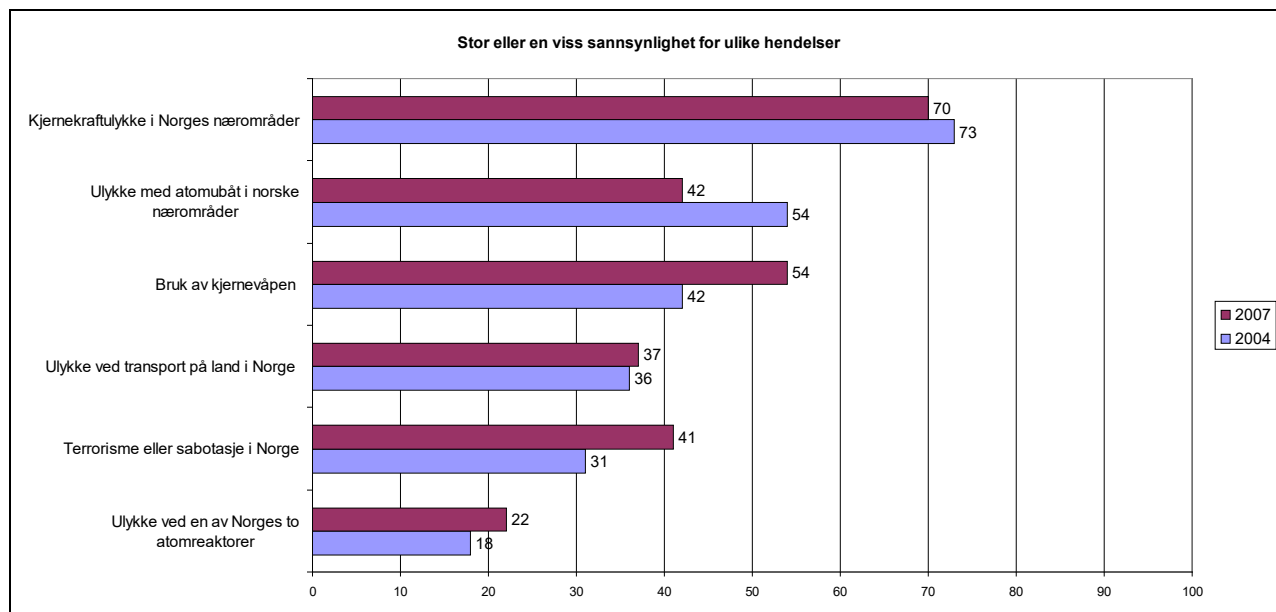
- Vurdering av trusselbilde i form av sannsynlighet for ulike typer ulykker og hendelser
- Mest sannsynlige hendelse
- Personlig krisebevissthet
- Tillit til myndighetenes krisehåndtering
- Tillit til konkurrerende informasjonsgivere
- Aktørvalg ved informasjonssøk
- Beste informasjonskanal for myndighetene
- Kjennskap til Statens strålevern
- Vurdering av strålefarer i hverdagen i form av bevissthet om helseeffekter
- Inntrykk av myndighetenes informasjon om strålefarer i hverdagen

Resultatene for begge undersøkelsene gjennomgås i dette kapitlet, inkludert tidsserier på spørsmål som også ble stilt i 2001. Kap.4 inneholder resultater på øvrige spørsmål som kun er stilt i 2001.

3.2 Vurdering av trusselbilde

I de to siste undersøkelsene er informantene spurt om hvor sannsynlig de tror det er at ulike typer ulykker og hendelser kan inntreffe i løpet av de kommende 5-10 årene. Det er spurt om følgende konkrete hendelser:

- En ulykke ved et kjernekraftverk i Norges nærområder, for eksempel i Russland, Sverige eller Baltikum
- En ulykke ved én av Norges to atomreaktorer som brukes til forskning i Halden og på Kjeller utenfor Oslo
- En ulykke med en atomubåt i norske nærområder
- En ulykke ved transport av strålefarlig materiale på land i Norge
- Radioaktiv forurensning som følge av terrorisme eller sabotasje i Norge
- Bruk av kjernevåpen i konflikter, kriser eller krig

Figur 3.1: Sannsynlighet for ulike typer ulykker og hendelser de neste 5-10 årene. Hele landet. 2004 og 2007. Prosent. n=1000/1001.

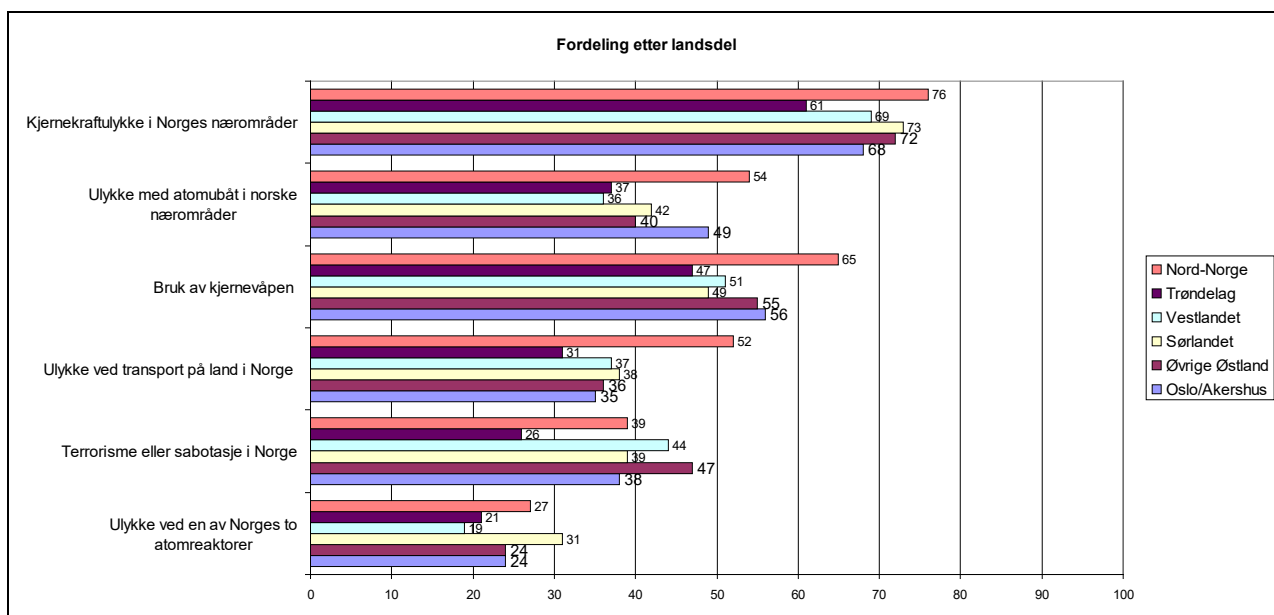
Som det framgår er det store variasjoner i vurderingene av sannsynlighet:

- 70% mener det er sannsynlig at det skjer en kjernerkraftulykke i Norges nærområder de neste 5-10 årene. Kjernerkraftulykke i nærområdene framstår som den viktigste trusselfaktoren av alle aktuelle hendelser. Tallene ligger på samme nivå i begge målingene.
- 54% mener nå at bruk av kjernevåpen er sannsynlig. For denne hendelsen ser vi en markert økning i tallene fra 2004. Bruk av kjernevåpen i internasjonale konflikter, kriser eller krig framstår i dag som den nest viktigste trusselfaktoren i befolkningen.
- 42% mener det er sannsynlig at det skjer en ulykke med en atomubåt i norske nærområder. For denne hendelsen ser vi en markert nedgang i tallene fra 2004.
- 41% mener radioaktiv forurensning som følge av terrorisme eller sabotasje i Norge er en sannsynlig hendelse. Også her er tallene markert høyere i 2007 enn i 2004.
- En omtrent like stor andel på 37% mener en ulykke ved transport av strålefarlig materiale på land i Norge er en sannsynlig hendelse. Tallene er her stabile i de to målingene.
- En mindre andel på rundt 20% ser det som sannsynlig at det skjer en ulykke ved én av Norges to forskningsreaktorer i Halden eller på Kjeller. Vi ser her en liten økning i tallene i den siste målingen, noe som kanskje kan ha sammenheng med de siste hendelsene på Kjeller. Økningen er imidlertid kun på 4 prosentpoeng.

Tallene for 2007 medfører endringer som kan tolkes i retning av et bredere, mer diffust og mer alvorlig trusselbilde. Trusselbildet er bredere fordi flere hendelser framstår som viktige i 2007 sammenliknet med 2004. I 2007 er tallene høyere for alle aktuelle hendelser unntatt ulykke med atomubåt. Trusselbildet framstår som mer diffust fordi internasjonale hendelser veves sammen med mer tradisjonelle hendelser på norsk territorium. Endelig kan trusselbildet tolkes som mer alvorlig særlig fordi flere anser bruk av kjernevåpen og terrorisme/sabotasje på norsk territorium som sannsynlige hendelser.

I lys av de siste tallene er det grunn til å merke seg at radioaktiv stråling som følge av terrorisme/sabotasje på norsk jord og transportulykker framstår som betydelig viktigere hendelser enn en ulykke ved en av våre to forskningsreaktorer. I 2004 tydet tallene på at allmenbefolkningen i alle landsdeler hadde høy tillit til at sikkerheten ved våre egne anlegg var god. I tallene for 2007 finner vi samme mønster. Bakgrunnstallene viser at trusselvurderingene i forhold til Halden og Kjeller er lav i alle landsdeler og ikke er høyere på Østlandet enn ellers i landet.

Figur 3.2 viser tallene for 2007 brutt ned på ulike landsdeler. Vi ser at befolkningen i Nord-Norge skiller seg ut med de høyeste tallene for de fleste typer hendelser, alle unntatt terrorisme/sabotasje og ulykke ved forskningsreaktorene. Vi merker oss for øvrig gjennomgående lave tall for Trøndelag sammenliknet med øvrige landsdeler. I Trøndelag fant vi en motsatt tendens i 2004 med tall på høyde med Nord-Norge for flere av hendelsene. Utslaget kan henge sammen med reelle endringer, men også at tallene for Trøndelag er usikre som følge av lite utvalg.

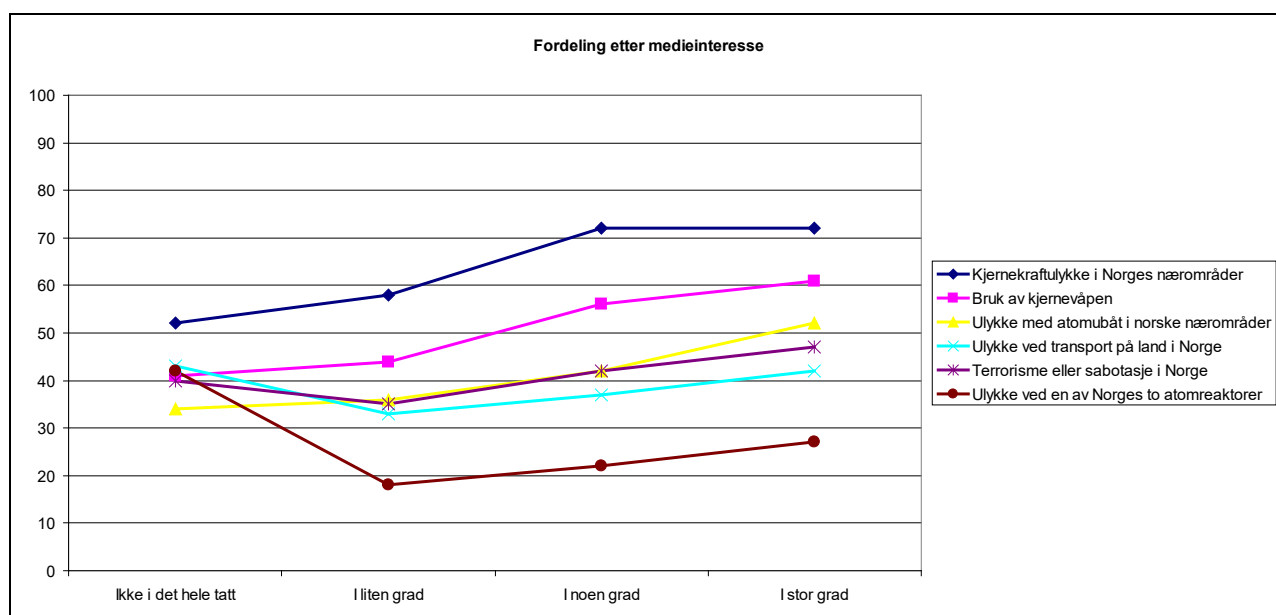
Figur 3.2: Andel av befolkningen som mener det er en stor eller en viss sannsynlighet for ulike typer hendelser etter landsdel. 2007. Prosent. n=1001.

Gjennomgang av øvrige bakgrunnstall gir følgende mønster:

- Kvinner vurderer samtlige hendelser som mer sannsynlige enn menn. Utslagene er særlig store for transportulykker, terror/sabotasje og kjernevåpen. Det er samme tendens som i 2004.
- Vi finner alderseffekter for tre av hendelsene hhv. ulykke ved kjernekraftverk i nærrområdene, transportulykker og terror/sabotasje. I 2004 fant vi alderseffekter for de samme hendelsene med tillegg av ulykke ved forskningsreaktorene. I 2007 skiller de yngste under 30 år seg ut med lavere tall enn øvrige aldersgrupper for to av hendelsene hhv. ulykke ved kjernekraftanlegg og transportulykker. Det er motsatt tendens i forhold til 2004. For terror/sabotasje øker tallene jevnt med stigende alder. Det er samme tendens som i 2004.
- Utdanningseffekter finner vi for fire av hendelsene, alle unntatt ulykke ved kjernekraftanlegg og ulykke med atomubåt. I tre av tilfellene er det de med lavest utdanning som mener disse hendelsene er mest sannsynlig (ulykke ved forskningsreaktorene, transportulykke og terror/sabotasje), mens bildet er motsatt for ulykke ved kjernekraftverk i nærrområdene (de med lavest utdanning mener denne hendelsen er minst sannsynlig). I 2004 fant vi ingen utdanningseffekter for noen av de fire hendelsene. Utviklingen tyder på at utdanningsnivå har

blitt viktigere for å forklare forskjeller i trusselvurderinger og vi ser at det særlig er de med lavest utdanningsnivå som skiller seg ut med høye trusselvurderinger.

- For øvrig finner vi til dels store utslag i trusselvurderingene avhengig av medieinteresse dvs. i hvilken grad man følger med i mediens omtale av spørsmål som har med stråling å gjøre. Hovedtendensen er at sterkt medieinteresse bidrar til å forsterke trusselvurderingene. Det gjelder alle hendelsene, men i særlig grad kjernekraftulykke, bruk av kjernevåpen og ulykke med atomubåt, jf. figur 3.3. Når det gjelder ulykke ved en av forskningsreaktorene kan tallene tyde på at det er en motsatt sammenheng, dvs. at det er de med aller minst medieinteresse som gir uttrykk for de sterkeste trusselvurderingene. Utslaget for de som ikke følger med på medias omtale er imidlertid usikkert fordi det er svært få i utvalget som har svart ”ikke i det hele tatt” på spørsmålet om medieomtale.

Figur 3.3: Andel av befolkningen som mener det er en stor eller en viss sannsynlighet for ulike typer hendelser etter medieinteresse dvs. i hvilken grad man følger med i mediens omtale av spørsmål som har med stråling å gjøre. Hele landet. 2007. Prosent. n=1001.

Når det gjelder trusselvurderinger, finnes det ikke direkte sammenliknbare referansetall fra undersøkelser før 2004. I befolkningsundersøkelsen fra 2001¹ ble det stilt følgende spørsmål knyttet til atomulykker generelt: *Hvor stor fare tror du det er at det vil skje en atomulykke som medfører radioaktiv stråling i Norge i løpet av de nærmeste 10 årene?* Tallene for hele landet og for Finnmark var som følger:

	Hele landet	Finnmark
Stor fare	5%	10%
Ganske stor fare	17%	27%
Ganske liten fare	50%	39%
Svært liten fare	23%	15%
Ikke sikker	5%	10%
Antall spurte	1001	200

¹ Kilde: Kriseinformasjon ved atomulykker, befolkningsundersøkelse. Agendarapport nr. 3469, oktober 2001.

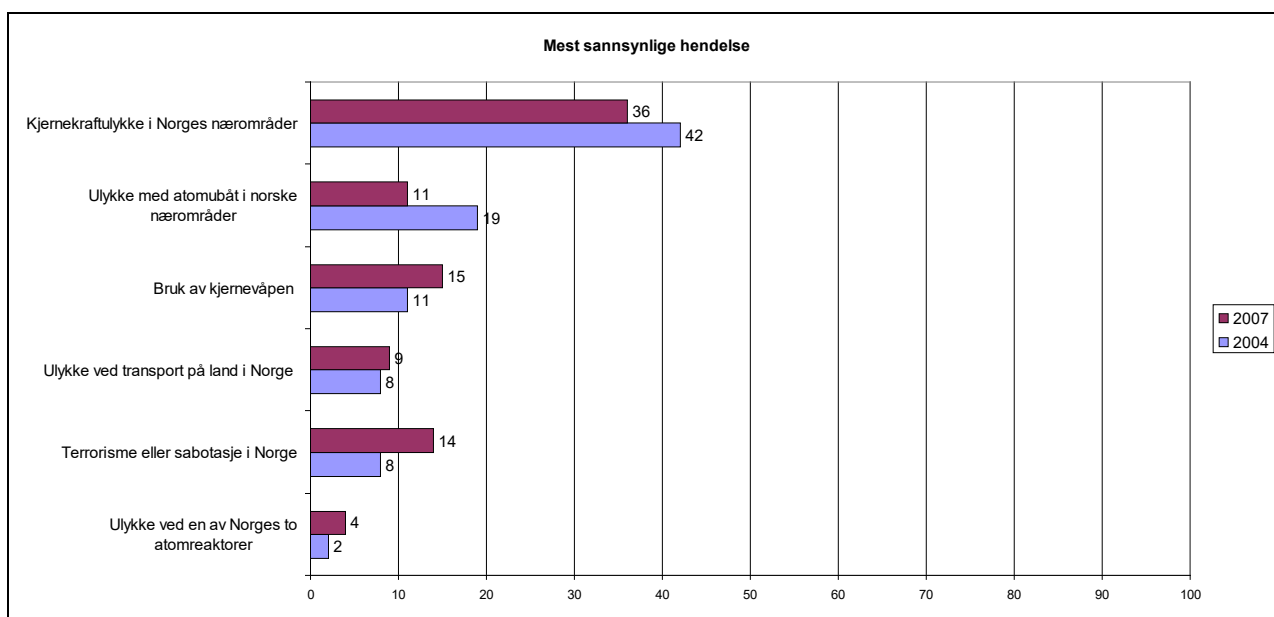
Hvis vi sammenlikner disse tallene med sannsynligheten for ulykke ved et kjernekraftanlegg i den nyeste undersøkelsen, finner vi vesentlig forskjeller i tallene. Disse forskjellene kan ene og alene skyldes at spørsmålsstilling og skala er forskjellig mellom de to undersøkelsene.

3.3 Mest sannsynlige hendelse

I 2007 og 2004 ble det stilt følgende oppfølgingsspørsmål: *Hva anser du som den mest sannsynlige hendelsen av de vi har nevnt ovenfor?* På spørsmålet var det kun mulig å oppgi ett svar.

I 2007 svarer 36% av befolkningen at de anser en kjernekraftulykke i Norges nærområder som den mest sannsynlige hendelsen. Selv om andelen er lavere enn i 2004 er det fortsatt denne hendelsen som framstår som den mest sannsynlige. Det gjelder alle landsdeler og alle sosiale undergrupper med unntak for unge personer under 30 år. Blant de yngste er andelen som peker på kjernekraftulykke og radioaktiv forurensning som følge av terrorisme eller sabotasje like store (23%). Mange blant de yngste nevner også bruk av kjernevåpen som den mest sannsynlige hendelsen (21%).

Av tallene for 2007 går det fram at rekkefølgen på øvrige hendelser er endret i forhold til 2004. Andelen som nevner ulykke med atomubåt har gått ned, mens andelen som nevner bruk av kjernevåpen og terrorisme/ sabotasje har gått opp. For transportulykker og ulykker ved forskningsreaktorene er det kun små endringer.

Figur 3.4: Befolkningens vurdering av den mest sannsynlige hendelsen. 2004 og 2007. Hele landet. Prosent. n=1000/1001.

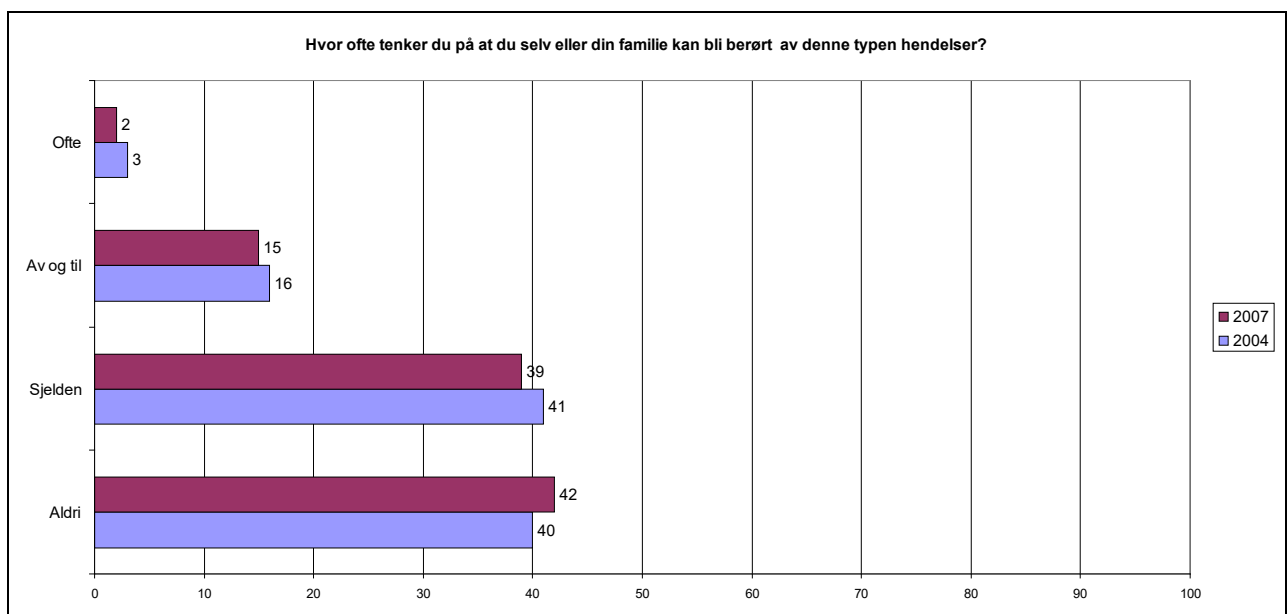
Fra øvrige bakgrunnstall kan vi trekke ut følgende:

- For verken ulykke ved kjernekraftanlegg, atomubåt eller øvrige hendelser finner vi denne gangen høyere tall for Nord-Norge i forhold til andre landsdeler.
- Kjønn og utdanning slår heller ikke nevneverdig ut.
- Heller ikke medieinteresse påvirker hovedtallene nevneverdig når vi ser bort fra litt spesielle tall for de som overhodet ikke følger med på medieomtale av strålevernsaker.

3.4 Personlig krisebevissthet

Den enkeltes krisebevissthet er forsøkt målt gjennom følgende spørsmål: *Hender det at du tenker på at du selv eller din familie kan bli berørt av denne typen hendelser? I så fall, skjer det ofte, av og til, sjelden eller aldri?* Ut fra erfaring mener vi det er viktig å skille mellom den enkeltes bevissthet om at noe kan skje og mulige følelsesmessige reaksjoner i form av frykt, engstelse eller liknende. Det er det første vi er opptatt av å måle og ikke bestemte følelsesmessige reaksjoner. Spørsmålet er stilt i 2004 og 2007.

Hovedtallene i figur 3.5 tyder på at krisebevisstheten er på samme nivå i dag som i 2004. Dette kommenteres nærmere i forhold til en enda lenger tidsserie nedenfor. Av tallene for 2007 ser vi at bare 2% tenker ofte på at det kan inntreffe hendelser med strålefare. Legger vi til de 15% som av og til tenker på dette, er det fortsatt et klart mindretall i befolkningen som kan sies å ha høy bevissthet om at de kan bli berørt. I overkant av 80% av befolkningen tenker sjelden eller aldri over temaet.

Figur 3.5: Krisebevissthet i befolkningen ut fra hvor ofte folk tenker på at de kan bli berørt av aktuelle hendelser. Hele landet. 2004 og 2007. Prosent. n=1000/1001.

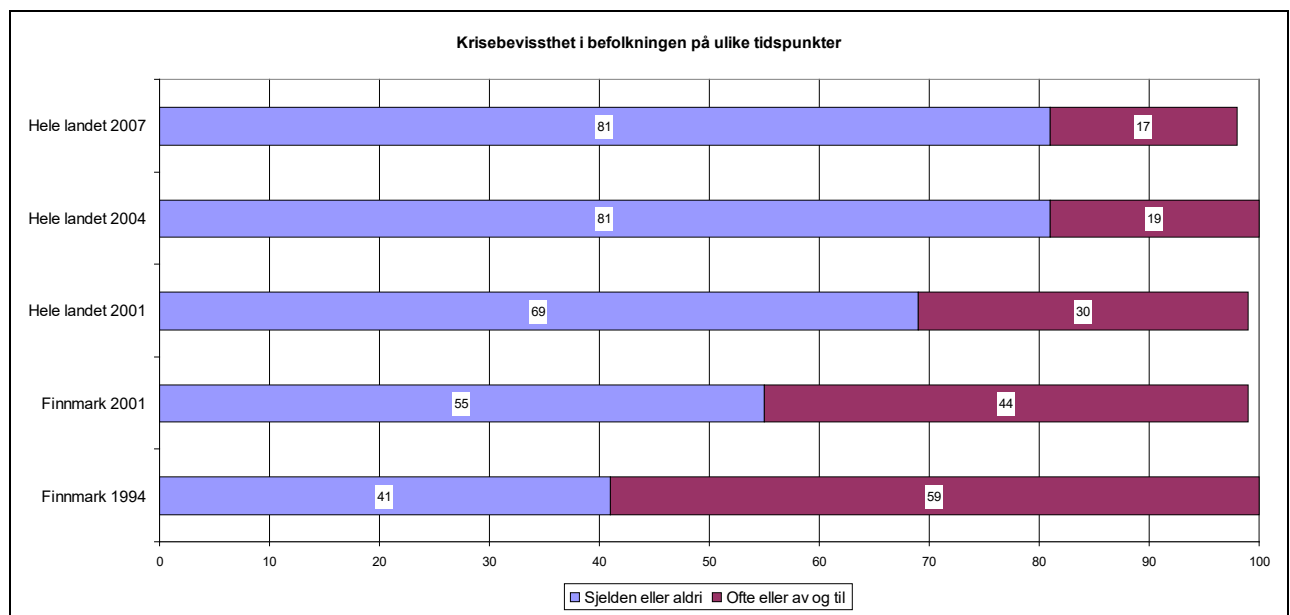
Bakgrunnstallene kan oppsummeres som følger:

- Bevisstheten om involvering er større blant kvinner enn blant menn. Blant kvinner svarer 23% at de ofte eller av og til tenker på aktuelle hendelser, mot 12% blant mennene. Det er omtrent samme tall som i 2004. Vi fant også et tilsvarende mønster i 2001-undersøkelsen.
- Etter alder finner vi i den siste undersøkelsen tendenser til lavere krisebevissthet i yngre aldersgrupper, men utslagene i tallene er ikke store. De eldste skiller seg dermed ikke ut med en spesielt høy krisebevissthet i verken 2004 eller 2007, slik vi fant i 2001.
- Mellom landsdelene finner vi i den siste undersøkelsen kun små variasjoner. I 2004 skilte befolkningen i Nord-Norge seg ut med en høyere krisebevissthet enn i andre landsdeler (27% ofte eller av og til). I 2007 er tilsvarende andel betydelig lavere, kun 15%.
- Også etter utdanningsnivå finner vi små variasjoner i den siste undersøkelsen. Tendensen går i retning av høyere krisebevissthet blant personer med lavest utdanning. Et tilsvarende mønster

fant vi i 2001, mens bildet var motsatt i 2004 (personer med lav utdanning hadde lavere krisebevissthet enn personer med høy utdanning).

- Medieinteresse slår ut ved at personer som i stor grad følger med på medieomtale av aktuelle saker har til dels betydelig høyere krisebevissthet enn andre. Sterk medieinteresse bidrar med andre ord til at man oftere tenker over at man kan bli berørt av aktuelle hendelser. Det er som forventet.

Spørsmålsstillingen som ble brukt i undersøkelsen i 2001 var som følger: *Tenker du noen ganger på hva som kan skje ved en atomulykke?* Spørsmålet ble stilt både i et landsomfattende utvalg med 1000 spurte og et utvalg på 200 i Finnmark. I 1994² ble følgende spørsmål stilt til 405 personer i Finnmark: *Hvor ofte tenker du på de konsekvenser en atomulykke kan få for Nord-Norge?* I figuren nedenfor har vi stilt sammen tallene fra alle undersøkelsene.

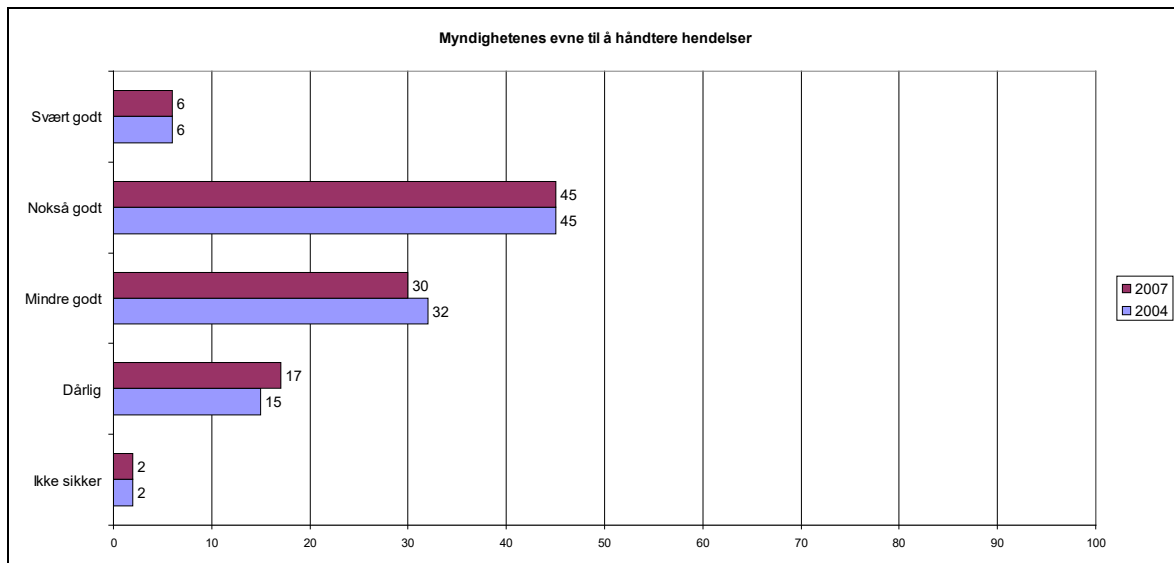
Figur 3.6. Krisebevissthet i befolkningen målt på ulike tidspunkter. Prosent.

Tallene tyder på at befolkningen har blitt mindre opptatt av atomulykker de siste 12 årene. Det gjelder både i Finnmark og i hele landet. Det kan ha noe med avstand i tid til Tsjernobyl-ulykken å gjøre, kanskje også at usikkerheten rundt atomanlegg i nærområdene oppfattes å være mindre i dag enn tidligere. Det kan også spille inn at spørsmålsstillingen har vært noe forskjellig i de ulike målingene.

3.5 Tillit til myndighetenes krisehåndtering

Befolkningens tillit til myndighetenes evne til krisehåndtering er målt gjennom følgende spørsmål: *Hvordan tror du norske myndigheter vil klare å håndtere slike hendelser dvs. ulykker som medfører stråling?* Hovedtallene for 2004 og 2007 er vist i figuren nedenfor.

² Atominformasjon i Finnmark, StrålevernRapport 1994:8.

Figur 3.7: Befolkningens vurdering av myndighetenes evne til å håndtere ulykker som medfører stråling. Hele landet. 2004 og 2007. Prosent. n=1000/1001.

Som det framgår gir de to siste målingene omtrent samme resultat. Tallene tyder på at rundt halvparten av befolkningen har tillit til myndighetenes evne til å mestre en ulykke som medfører stråling.

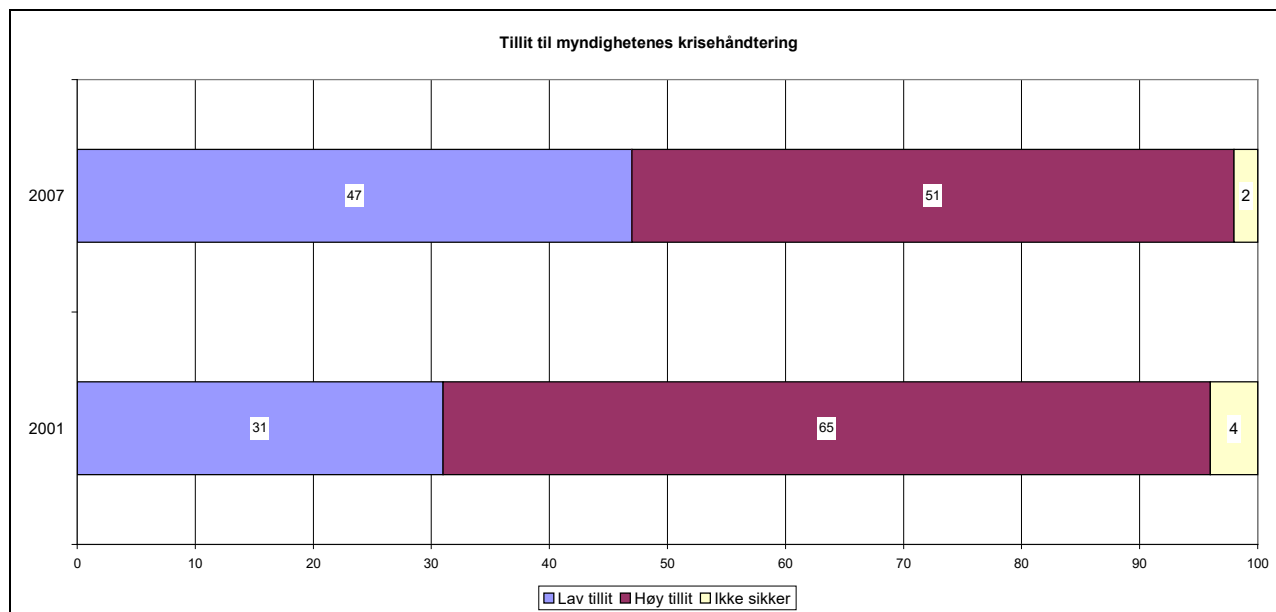
Sammenliknet med tilsvarende tall for andre typer ulykker og hendelser som vi har målt for andre oppdragsgivere, er det et ganske lavt nivå. At mange har lav tillit kan skyldes dårlig inntrykk av beredskapen mot ulykker, eventuelt at de mangler kjennskap til hvilke ressurser og beredskapsplaner som finnes. En oppfatning om at myndighetene kan gjøre lite fra eller til i en krisesituasjon kan også være en mulig forklaring. I undersøkelsen i 2001 fant vi at ca. 60% av befolkningen føler avmakt i forhold til hva de selv kan gjøre for å beskytte seg mot stråling. Det kan da være naturlig at mange tenker at heller ikke myndighetene kan gjøre så mye fra eller til.

Bakgrunnstallene viser stort sett samme mønster i begge målingene. Vi finner små forskjeller etter kjønn, alder og utdanning. Mellom landsdelene er det også gjennomgående små forskjeller, bortsett fra at befolkningen i Nord-Norge er noe mer skeptiske til myndighetenes mestring enn øvrige deler av befolkningen.

I figur 3.8 har vi stilt sammen hovedtall fra undersøkelsene i 2001 og 2007. Selv om spørsmålsstilling og svarkategorier var noe forskjellig mellom de to målingene, tror vi tallene gir uttrykk for en interessant endring³. Som det framgår tyder tallene på at tilliten til myndighetenes krisehåndtering er lavere i dag enn den var i 2001. Årsaken kan være at trusselbildet i dag oppfattes å være bredere og mer alvorlig enn det var før hendelsene den 11. september i 2001. Eventuelt kan det også spille inn at myndighetene generelt jobbet mer aktivt med beredskapsplaner rundt årtusenskiftet og at befolkningen etter den tid har fått lite nye kunnskaper om trusselbilde og den nasjonale beredskap. I kommende målinger kan vi få en indikasjon på om trenden i retning av et mer alvorlig trusselbilde holder seg og hvorvidt dette faller sammen med lavere tillit til myndighetenes krisehåndtering.

³ Spørsmålet i 2001 lød: *I hvilken grad har du tillit til at ansvarlige myndigheter vil klare å håndtere en atomulykke med konsekvenser for Norge på en best mulig måte?* Svarkategoriene var ”i stor grad”, ”i noen grad”, ”i liten eller ingen grad”, ”ikke sikker”. De to første kategoriene er kodet som ”høy tillit”, den neste som ”lav tillit”. I 2007 er kategoriene svært/nokså godt kodet som ”høy tillit”, mens mindre godt/dårlig er kodet som ”lav tillit”.

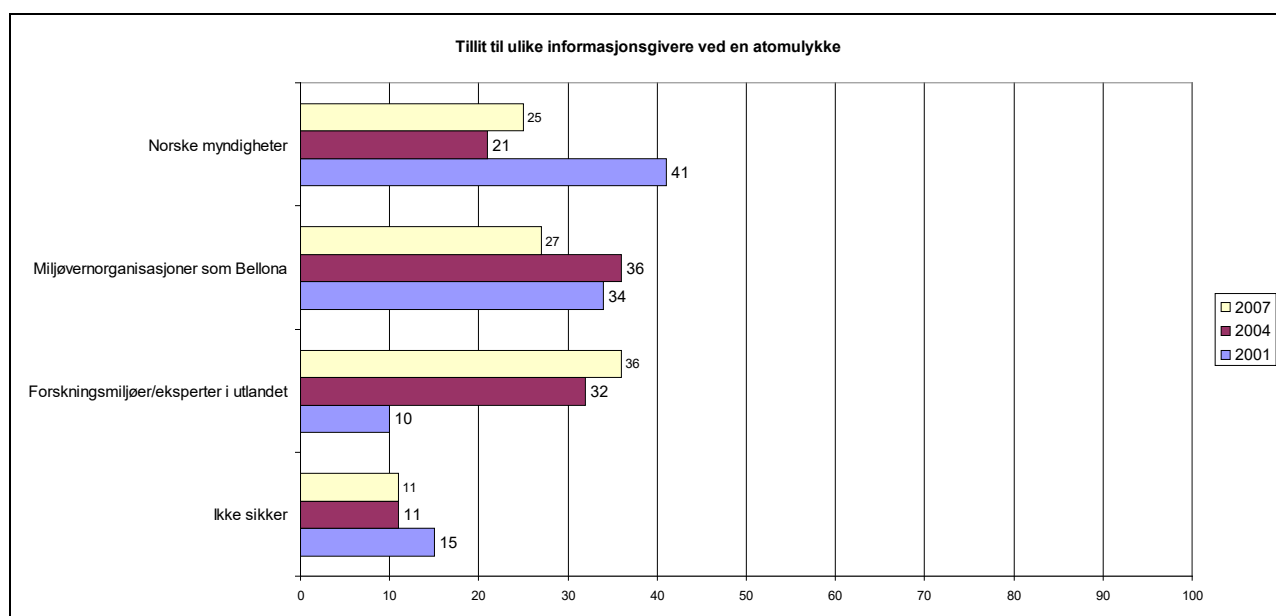

Figur 3.8: Tillit til myndighetenes krisehåndtering i 2001 og 2007. Hele landet. Prosent.

3.6 Tillit til konkurrerende informasjonsgivere

I 2004 og 2007 ble det stilt følgende spørsmål: *Hvis det kom motstridende og ulik informasjon om en atomulykke fra henholdsvis norske myndigheter, forskningsmiljøer og miljøvernorganisasjoner som for eksempel Bellona, hvem ville du stole mest på?* I 2001 stilte vi samme spørsmål, bortsett fra at det ble brukt ”eksperter i utlandet” i stedet for ”forskningsmiljøer”. Igjen finner vi klare utslag i tallene etter 2001.

Figur 3.9: Aktør som befolkningen ville stole mest på ved motstridende informasjon om en atomulykke. Hele landet. 2001, 2004 og 2007. Prosent.

Tallene tyder på at tilliten til norske myndigheter som informasjonsgiver har falt etter 2001. I begge de to siste undersøkelsene er det flere som sier at de ville stole på miljøvernorganisasjoner som

Bellona og forskningsmiljøer/annen ekspertise enn på norske myndigheter. I den siste målingen ser vi endringer i retning av at norske myndigheter og forskningsmiljøer styrker sin posisjon i forhold til miljøvernorganisasjoner. Tilbakegangen på ni prosentpoeng for miljøvernorganisasjoner i forhold til 2004 er den mest markerte endringen.

Relativt lav tillit til norske myndigheter som informasjonsgiver kan ha sammenheng med at Strålevernet og andre myndighetsorganer oppleves som mindre synlige og mer tilbakeholdne i informasjonsgivningen sammenliknet med miljøvernorganisasjoner og andre eksterne fagpersoner. Bakgrunnstallene for 2007 viser at personer som i stor grad følger med i medieomtale av strålevern saker har en klar preferanse for miljøvernorganisasjoner. Blant de mest medieinteresserte svarer 47% at de ville stole mest på miljøvernorganisasjoner som Bellona og 21% norske myndigheter (22% forskningsmiljøer).

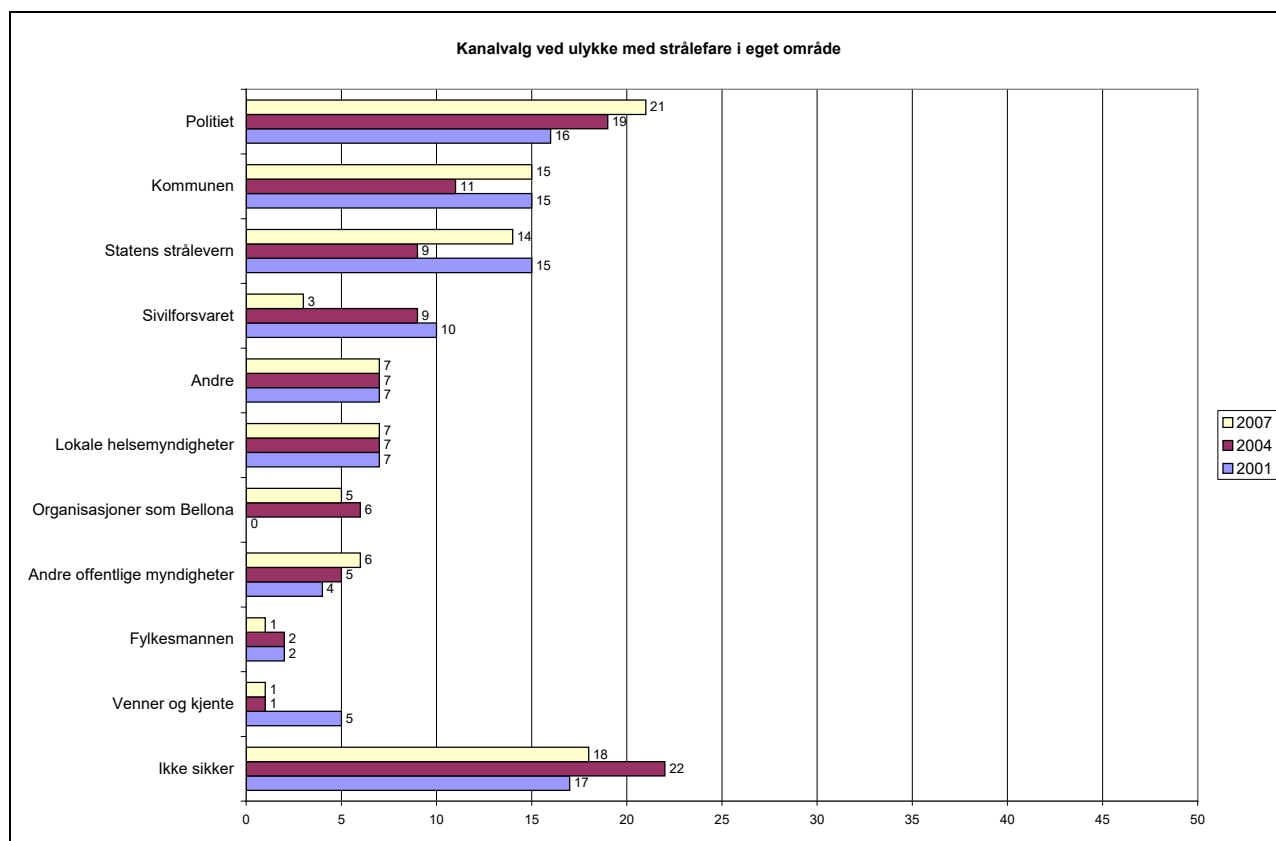
Lav tillit kan også henge sammen med at deler av befolkningen har negative erfaringer fra informasjonshåndteringen i forbindelse med konkrete hendelser som Tsjernobyl. På denne typen spørsmål kan også generell skepsis til offentlige myndigheter påvirke svarene. Uansett tyder målingene på at det er viktig at Strålevernet er en synlig og aktiv aktør i aktuelle saker, spesielt gjennom media.

Øvrige bakgrunnstall viser følgende:

- For norske myndigheter finner vi relativt små variasjoner mellom undergruppene. Personer med lavest utdanningsnivå skiller seg ut med de laveste tallene. Vi ser også relativt lave tall for kvinner og unge personer under 30 år. Mellom landsdelene finner vi kun små forskjeller. I 2004 fant vi utslag i retning av spesielt lav tillit i Nord-Norge. Tilsvarende gjør seg ikke gjeldende i tallene for 2007.
- Forskerne har sterkest profil blant yngre mennesker og personer med lang utdanning. Det er samme tendens som i 2004.
- Miljøvernorganisasjoner/Bellona har høyere tillit blant kvinner enn blant menn og høyere tillit blant eldre enn yngre mennesker. Særlig det siste er litt overraskende. Vi finner også at miljøvernorganisasjonene har høy tillit blant personer med lavest utdanningsnivå. For befolkningen i Nord-Norge finner vi ingen klar preferanse for miljøvernorganisasjoner i tallene for 2007 slik vi gjorde i 2004. Sørlandet skiller seg ut med høye tall, men disse er usikre som følge av relativt få intervjuer i denne landsdelen.

3.7 Kanalvalg ved strålefare i eget område

For å kartlegge hvem folk vil henvende seg til ved en ulykke med strålefare i eget område, er det stilt følgende spørsmål: *Hvem ville du først og fremst henvendt deg til for å få informasjon dersom det skjedde en ulykke med strålefare i ditt område?* Spørsmålet er stilt i de tre siste målingene. På spørsmålet var det kun mulig å oppgi ett svar.

Figur 3.10: Viktigste instans som befolkningen ville henvende seg til ved en ulykke med strålefare i eget område. Hele landet. 2001, 2004 og 2007. Prosent.

Av figuren framgår det at over 80% av innbyggerne har en formening om hvor de ville henvendt seg. Innbyggerne peker på mange aktuelle informasjonsgivere, men først og fremst politiet (21%). Derne er det relativt mange som ville henvendt seg til kommunen (15%) og omtrent like mange til Statens strålevern (14%). Alle øvrige aktører som lokale helsemyndigheter og andre offentlige myndigheter nevnes av 6-7% og svært få ville henvendt seg til Sivilforsvaret og Fylkesmannen. Miljøvernorganisasjoner som Bellona nevnes av bare 5% og framstår heller ikke som en særlig aktuell informasjonsgiver ved en konkret hendelse.

Over tid ser vi at både politiet, kommunen og Statens strålevern fremstår som mer aktuelle informasjonsgivere. I forhold til 2001 er det imidlertid kun politiet som framstår som en mer aktuell informasjonsgiver. Den største endringen i positiv retning fra 2004 til 2007 gjelder Statens strålevern som går fra 9 til 14%. I negativ retning gjelder den største endringen Sivilforsvaret som går fra 9 til 3% .

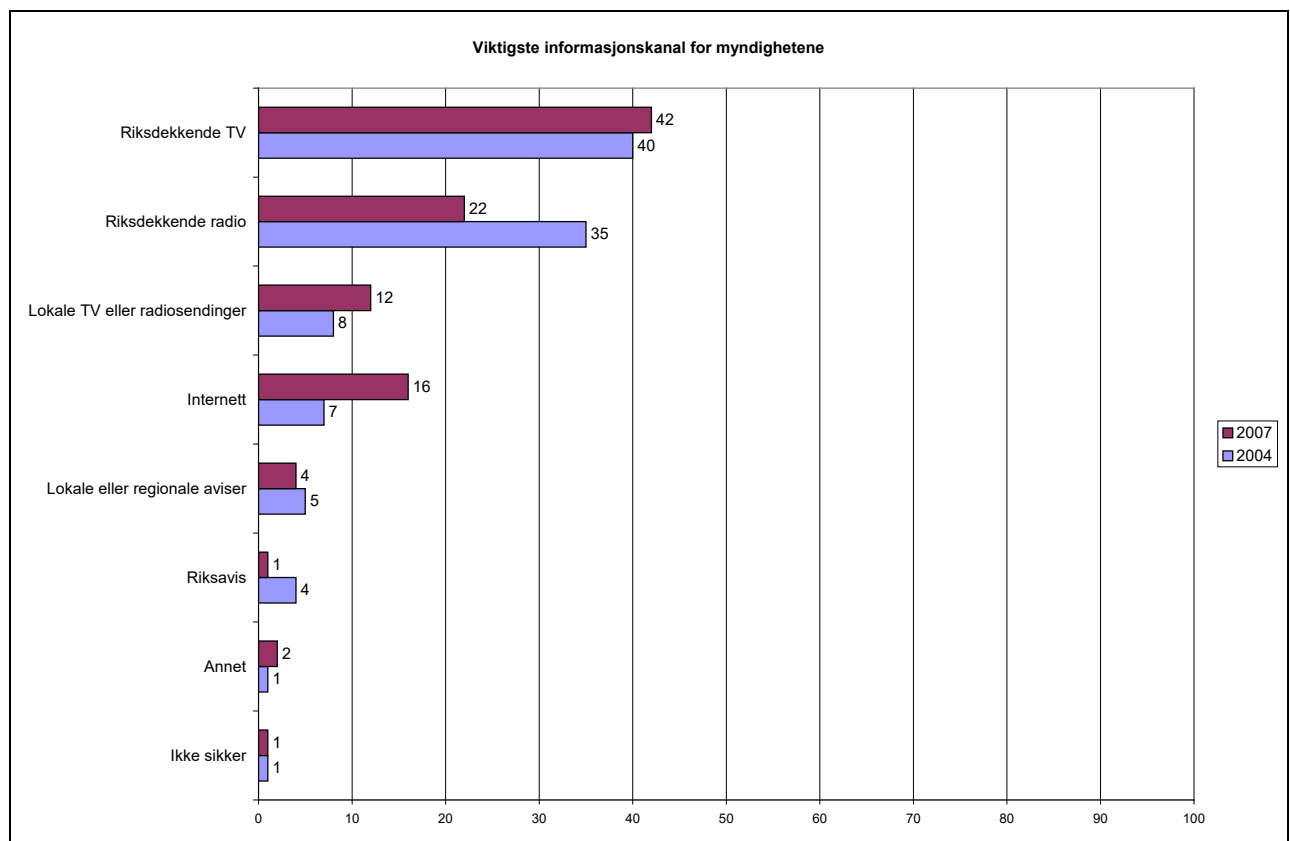
I bakgrunnstallene finner vi ingen store utslag. Tendensene er omtrent som tidligere:

- Blant de som vil henvende seg til Strålevernet er det en overvekt av personer med høy utdanning, gjerne 30-44 år og menn. Strålevernet nevnes fortsatt av relativt mange i Oslo/Akershus (21% i 2007, 15% i 2004, 25% i 2001).
- Politiet kan forventes å få mange henvendelser fra særlig den eldre delen av befolkningen.
- Kommunen nevnes særlig av folk som bor i små kommuner.

- Miljøvernorganisasjoner som Bellona nevnes av maksimalt 7-8%. I 2004 svarte 11% i Nord-Norge at de ville henvendt seg til denne typen aktører. I 2007 er det bare 3% i samme landsdel som svarer organisasjoner som Bellona.
- Fylkesmannen nevnes av maksimalt 5% (Sørlandet).
- Sivilforsvaret nevnes av maksimalt 9% (Nord-Norge).

3.8 Viktigste mediekanal for myndighetene

Følgende oppfølgingsspørsmål ble stilt i 2004 og 2007: *På hvilken måte ville informasjon fra myndighetene best nå deg i en slik situasjon?* Det ble lest opp seks forskjellige mediekanaler, inkludert ulike lokale og nasjonale medier, samt internett. Det var også mulig å svare andre kanaler. Alle respondenter ble bedt om å oppgi kun én kanal.

Figur 3.11: Viktigste mediekanal for informasjon fra myndighetene. Hele landet. 2004 og 2007. Prosent.

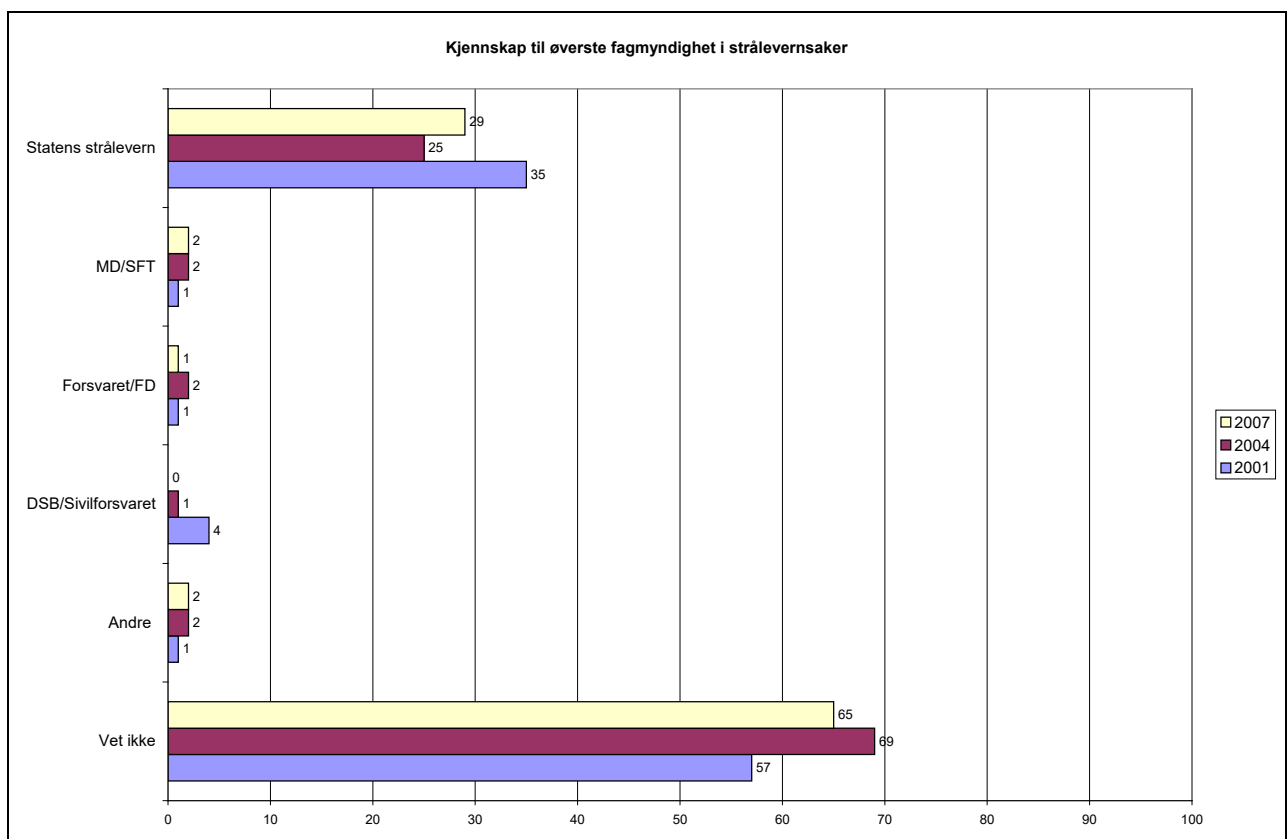
Som det framgår peker en stor overvekt av befolkningen på riksdekkende kanaler. 64% peker på enten riksdekkende TV eller radio. I 2007 er det betydelig færre som oppgir riksdekkende radio enn i 2004. Vi ser også at under 20% peker på lokale medier, mens 16% peker på internett som den beste informasjonskanalen. Det er grunn til å merke seg en markert vekst i andelen som nevner internett. På et liknende spørsmål om varslingskanaler ved en atomulykke i 2001, fant vi en tilsvarende sterk overvekt som ønsket varsling gjennom riksdekkende medier.

I bakgrunnstallene finner vi følgende:

- Riksdekkende TV er den viktigste informasjonskanalen i alle undergrupper. I 2004 fant vi at særlig av de unge og personer med lav utdanning svarte riksdekkende TV. Tilsvarende utslag finner vi ikke i 2007.
- For riksdekkende radio finner vi en sterk alderseffekt. I 2007 er det bare 8% av de unge under 30 år som nevner riksdekkende radio, mot 33% blant eldre over 60 år. Tilsvarende utslag fant vi også i 2004.
- For lokale medier finner vi jevnt over små forskjeller, med unntak for visse utslag når det gjelder lokale TV- og radiosendinger som nevnes av relativt mange på Sørlandet og personer med lavest utdanningsnivå (20%).
- For internett finner vi kraftige utslag etter alder og utdanning. Blant unge under 30 år er det 32% som mener internett vil være den beste kanalen mot tilsvarende 7% blant personer over 60 år. Blant personer med høyest utdanningsnivå er 23% som nevner internett, mot 11% blant personer med lavets utdanningsnivå. Det er samme tendenser som i 2004.

3.9 Kjennskap til Statens strålevern

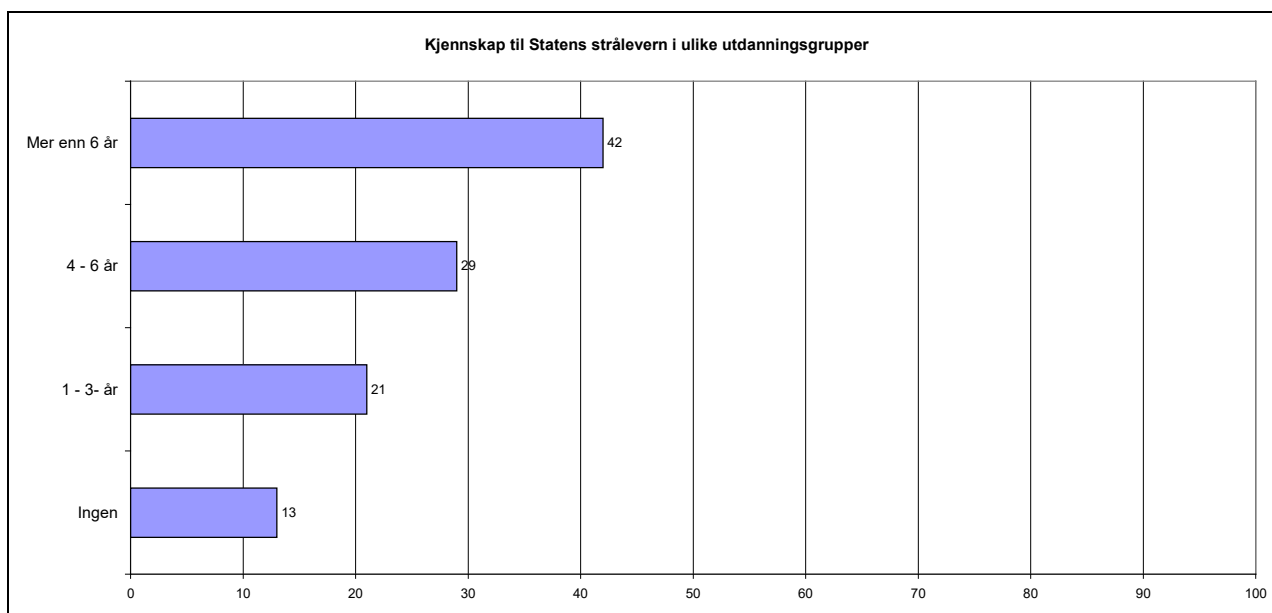
Følgende spørsmål er stilt i de tre siste målingene: *Kjenner du til hvilken offentlig instans som er øverste fagmyndighet i strålevernaker og atomsikkerhet i Norge?* Spørsmålet ble stilt uhjulpet.

Figur 3.12: Kjennskap til Statens strålevern. 2001, 2004 og 2007. Hele landet. Inkl. koding av åpne svar. Prosent.

Som det framgår måler vi høyere kjennskap til Statens strålevern i dag sammenliknet med i 2004. Kjennskapen er litt lavere enn i 2001. I allmenbefolkningen er det i dag 29% som kjenner til riktig instans. Sett i lys av kjennskapsmålinger på andre områder, betrakter vi dette som høye tall for en offentlig faginstans. Andelen som har oppgitt andre konkrete instanser innenfor miljøvern og forsvar ligger på noen få prosent. I 2007 er det så godt som ingen som har oppgitt DSB eller Sivilforsvaret.

Bakgrunnstallene viser at det særlig er de med lang utdanning som har best kjennskap til Statens strålevern. Kjennskapen ligger på 42% blant personer med høyskole/universitetsutdanning mot 13% blant personer uten videreutdanning utover grunnskole. Også kvinner og unge mennesker skiller seg ut med lavt kjennskapsnivå. Mellom landsdelene finner vi denne gangen betydelige forskjeller ved at kjennskapen er lavere i Nord-Norge enn i andre landsdeler (16%).

Figur 3.13: Kjennskap til Statens strålevern etter antall år videreutdanning utover grunnskole. Hele landet. 2007. Prosent.

3.10 Vurdering av strålefarer i hverdagen

I 2004 og 2007 er det stilt spørsmål om strålefarer i hverdagen med følgende ordlyd: *Hender det at du tenker over helseeffekter for deg eller dine nærmeste som følge av...*

a) Radonstråling?

b) Stråling fra mobiltelefon?

c) Overdrevet soling eller bruk av solarium?

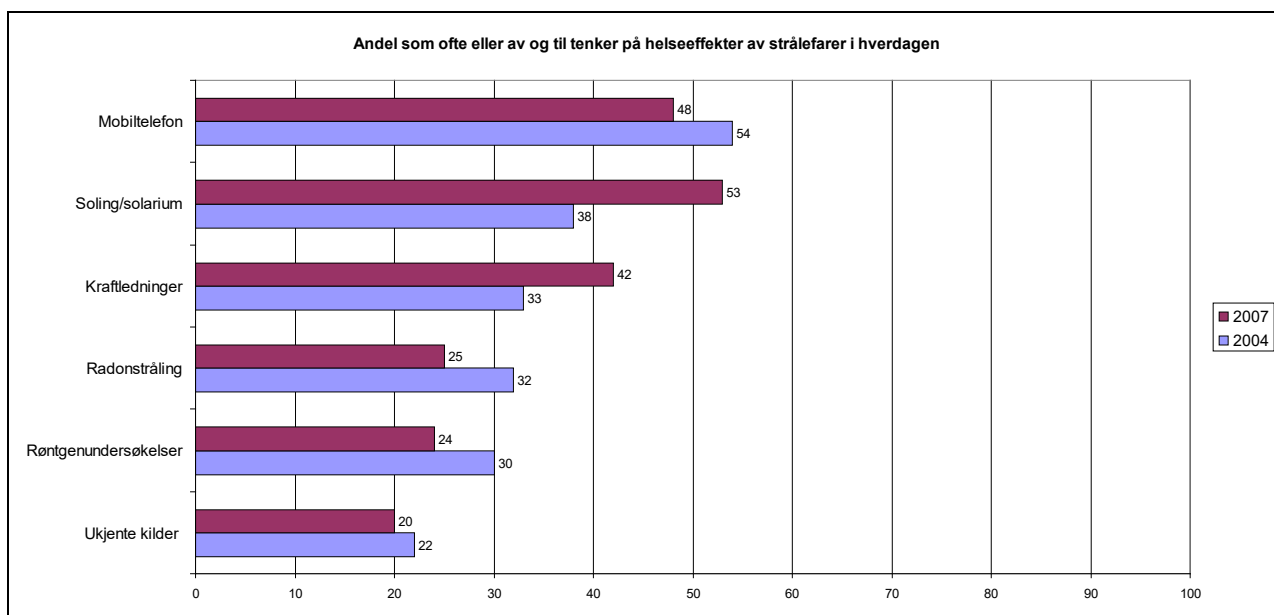
d) Stråling ved røntgenundersøkelser?

e) Stråling fra kraftledninger?

f) Stråling fra ukjente kilder dvs. strålefarlig materiale som er på avveie eller utenfor kontroll?

Svarene fra 2007 bekrefter at store deler av befolkningen er opptatt av mulige helseeffekter fra flere aktuelle kilder. Det gjelder særlig stråling fra generell soling eller bruk av solarier og fra bruk av mobiltelefon. Det er grunn til å understreke at vi her snakker om andeler av hele befolkningen, ikke bare brukerne eller de som er mest utsatt for de aktuelle strålekildene.

I den siste målingen ser vi en til dels kraftig vekst i andelen som tenker på helseeffekter av soling og stråling fra kraftledninger. For mobiltelefon, radonstråling og røntgenundersøkelser ser vi lavere tall i 2007 enn i 2004. Det er sannsynlig at en del av disse endringene henger sammen med hva som har vært fokusert i media og hvilke saker Strålevernet har prioritert. Av bakgrunnstallene ser vi at personer med høy medieinteresse har høyere bevissthet omkring helseeffekter. Det gjelder alle de aktuelle strålefarene. Utslagene etter medieinteresse er sterkest for radon, røntgen, kraftledninger og ukjente kilder, noe mindre for soling og mobiltelefon.

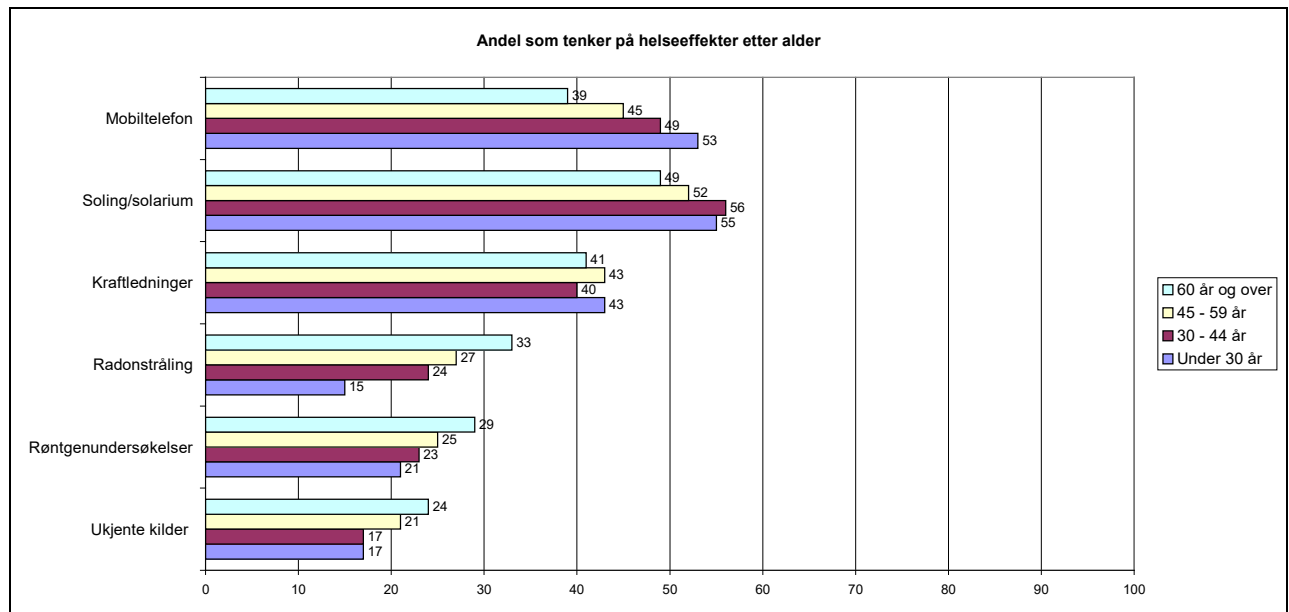

Figur 3.14: Andeler av befolkningen som tenker på helseeffekter av aktuelle strålefare i hverdagen. 2004 og 2007. Hele landet. Prosent.

Av øvrige bakgrunnstall kan vi trekke fram følgende:

- Vi finner til dels store forskjeller i vurderingene mellom kvinner og menn. Kvinner er til dels betydelig mer bevisste på helseeffekter enn menn i forhold til alle aktuelle kilder. Det er samme tendens som i 2004. I 2007 finner vi de største forskjellene mellom menn og kvinner for soling, mobiltelefon og kraftledninger, der 50-60% av kvinnene er opptatt av helseeffekter mot tilsvarende 30-40% blant menn.
- Alderseffekter gjør seg gjeldende særlig for to av de aktuelle strålefarene, hhv. radon og mobiltelefon. For radon det de eldste som er mest opptatt av helseeffekter, for mobil de yngste under 30 år. Det siste kan være viktig å merke seg fordi andelen storbrukere av mobiltelefon antakelig er høyest blant de yngste. I aldersgruppen under 30 år svarer 53% at de ofte eller av og til tenker på helseeffekter av stråling fra mobiltelefon. I 2004 lå tilsvarende andel på omtrent på samme nivå (58%). For røntgen og ukjente kilder ser vi tendenser til at de eldste er mer opptatt av helseeffekter enn yngre aldersgrupper, men utslagene er her ikke store. For soling og kraftledninger er det minimale utslag etter alder.

- Utdanning slår lite ut med unntak for soling, hvor vi ser at personer med høyt utdanningsnivå har høyere bevissthet om mulige helseeffekter enn personer med lavt utdanningsnivå.
- Mellom landsdelene finner vi avvikende svar særlig på Østlandet og i Nord-Norge. På Østlandet er befolkningen mer opptatt av stråling fra radon enn i øvrige landsdeler. Befolkningen i Nord-Norge er mer opptatt av mulig stråling fra ukjente kilder (kilder på avveie) og relativt mindre opptatt av stråling fra kraftledninger enn i øvrige landsdeler.

Figur 3.15: Bevissthetsnivå etter alder. Andel som tenker ofte eller av og til på helseeffekter. Hele landet. 2007. Prosent.

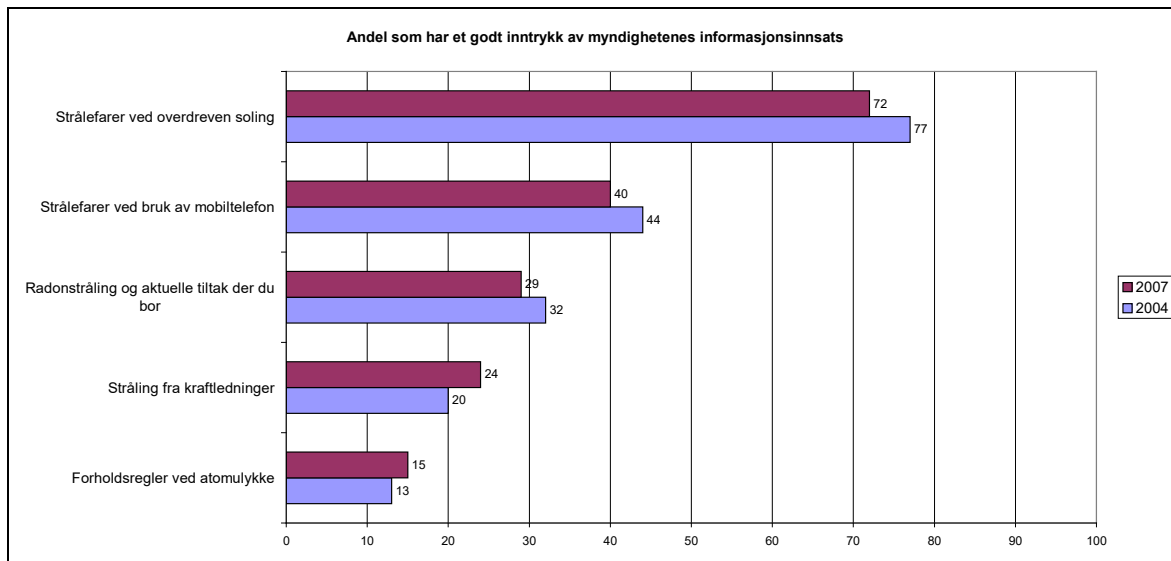
3.11 Inntrykk av myndighetenes informasjon om strålefarer i hverdagen

I 2004 og 2007 er det videre spurt om hvilket inntrykk befolkningen har av myndighetenes innsats for å informere om strålefarer fra et utvalg kilder. Det er spurt om informasjonsinnsats i forhold til aktuelle strålefarer i hverdagen og aktuelle forholdsregler ved en atomulykke.

I 2004 fant vi store forskjeller i vurderingen av myndighetenes informasjonsinnsats. En klar majoritet av befolkningen på 77% hadde et godt inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats i forhold til soling. Inntrykket av myndighetenes informasjonsinnsats var dårligere for mobiltelefon (44% godt inntrykk) og betydelig dårligere for øvrige strålefarer i hverdagen (20-30% godt inntrykk). Når det gjelder informasjon om forholdsregler ved en atomulykke var det bare 13% som hadde et godt inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats.

I tallene for 2007 finner samme hovedmønster som i 2004, jf. figuren nedenfor. En klar majoritet har fortsatt et godt inntrykk av myndighetenes informasjon om soling. For alle øvrige områder det er spurt om har majoriteten et dårlig inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats. Igjen finner vi det dårligste inntrykket når det gjelder informasjon om forholdsregler ved en atomulykke.

Figur 3.16: Andel av befolkningen som har et svært eller nokså godt inntrykk av myndighetenes innsats for å informere om ulike strålefare. Hele landet. 2004 og 2007. Prosent.

I bakgrunnstallene er det gjennomgående små variasjoner i inntrykkene mellom ulike undergrupper. Følgende forskjeller kan nevnes:

- For informasjon om strålefare ved soling finner vi et litt bedre inntrykk blant personer med høy medieinteresse og høyt utdanningsnivå. Vi ser også tendenser til litt dårligere inntrykk i av myndighetenes informasjonsinnsats i Nord-Norge enn i andre landsdeler.
- For informasjon om strålefare ved bruk av mobiltelefon finner vi svært like vurderinger i alle deler av befolkningen. Eneste utslag gjelder befolkningen i Nord-Norge, som har et litt dårligere inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats enn i andre landsdeler.
- Når det gjelder informasjon om radonstråling, finner vi et litt bedre inntrykk blant personer med høy medieinteresse. Vi ser også at menn har et bedre inntrykk enn kvinner. Igjen ser vi tendenser til at befolkningen i Nord-Norge har et dårligere inntrykk enn befolkningen i øvrige landsdeler.
- For informasjon om stråling fra kraftledninger finner vi det beste inntrykket blant personer bosatt i Oslo/Akershus og personer med høyt utdanningsnivå.
- Når det gjelder informasjon om forholdsregler ved atomulykker, finner vi ingen nevneverdige utslag mellom ulike undergrupper.

I en egen analyse har vi krysset spørsmålet om inntrykk av myndighetenes informasjonspraksis mot foregående spørsmål om bevissthet om helseeffekter. Resultatene viser at personer med et høyt bevissthetsnivå om mulige helseeffekter av radonstråling og stråling fra kraftledninger har et dårligere inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats enn personer som er lite opptatt av helseeffekter. For soling og stråling fra mobiltelefon finner vi ingen sammenheng mellom bevissthet om helseeffekter og inntrykk av myndighetenes informasjonsinnsats.

Når det gjelder informasjon om forholdsregler ved atomulykker, kan det nevnes at det i 2001 ble stilt et par spørsmål om behov for informasjon fra myndighetene. I 2001 svarte 8% av befolkningen at de hadde mottatt informasjon fra myndighetene om hvordan de skal forholde seg ved en atomulykke og 76% mente at myndighetene bør informere bedre om dette temaet.

4 RESULTATER FRA 2001

4.1 Temaoversikt

Nedenfor følger en kort presentasjon av resultater fra spørsmål som kun er stilt i september 2001. Som nevnt tidligere dreide denne undersøkelsen seg om atomulykker generelt. Undersøkelsen omfattet hele landet med 1000 spurte og et eget underutvalg for Finnmark med 200 spurte. Det vises til sluttrapporten for en helhetlig dokumentasjon av undersøkelsen⁴. Temaene var som følger:

- Kunnskaper om beskyttelsestiltak
- Personlig mestring eller avmakt
- Kjennskap til ansvarlige myndigheter på lokalt og regionalt nivå
- Mottak av informasjon
- Informasjonsbehov i dagens situasjon
- Kommunikasjonsadferd i krise
- Kanalvalg i krise
- Informasjonsbehov i krise
- Varslingskanal i krise

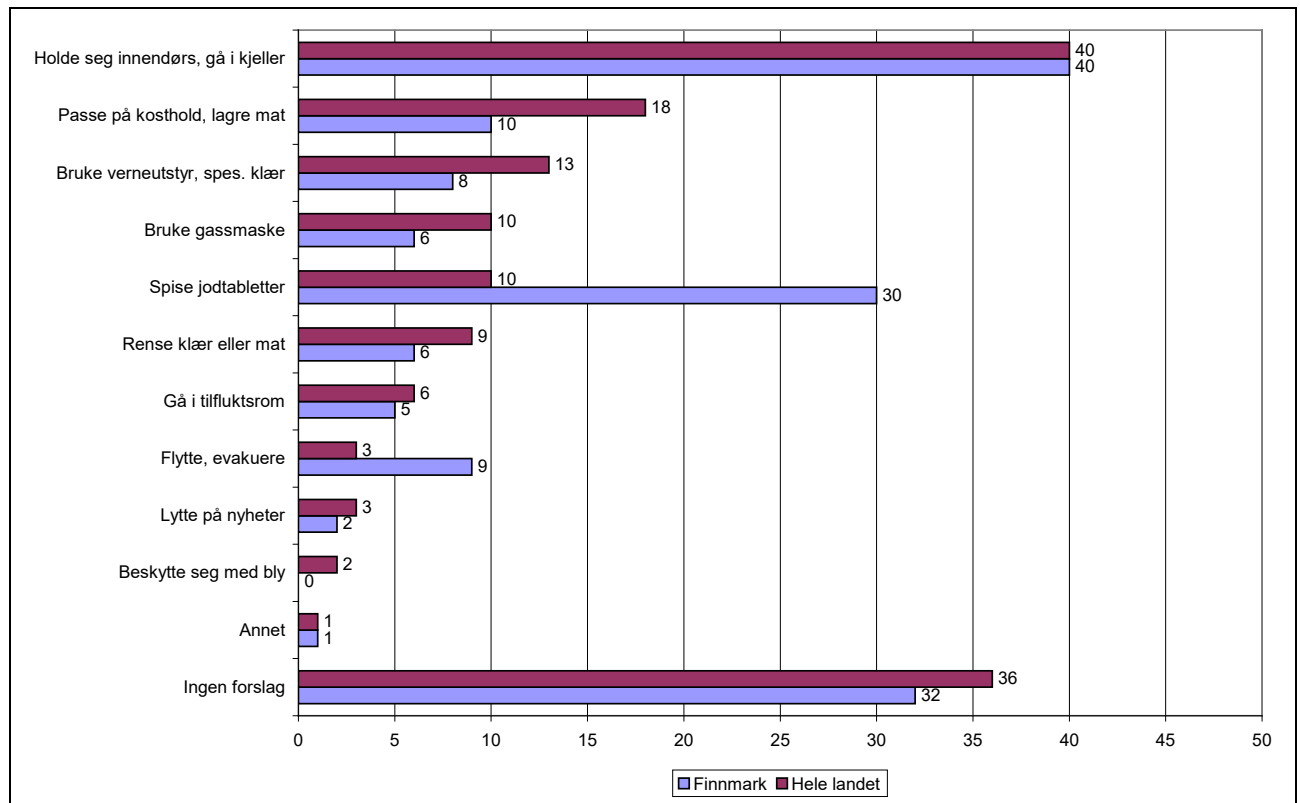
4.2 Kunnskaper om beskyttelsestiltak

Befolkningens kunnskaper om beskyttelsestiltak ble målt på to måter i undersøkelsen. Dels ble det stilt et generelt spørsmål: *"Hvor gode kunnskaper har du om hvordan du kan beskytte deg mot radioaktiv stråling eller nedfall?"*, dels ble det bedt om konkrete eksempler: *"Kan du nevne noen eksempler på hva du kan gjøre for å beskytte deg mot radioaktiv forurensning?"*.

Tallene for både hele landet og Finnmark viser at rundt 70% av befolkningen mente at de har dårlige kunnskaper om beskyttelsestiltak. På den annen side er det bare en tredjedel av befolkningen som ikke pekte på noen former for tiltak når de ble utfordret til å nevne konkrete eksempler.

Befolkningens kunnskaper om konkrete beskyttelsestiltak framgår av figur 4.1. I figuren er svarene som ble oppgitt i åpen svarkategori (rundt 30%) gjennomgått og kodet til aktuelle svarkategorier. Spørsmålet ble stilt uhjulpet og det var mulig å oppgi flere svar.

⁴ Kriseinformasjon ved atomulykker, befolkningsundersøkelse. Agendarapport nr. 3469, oktober 2001.

Figur 4.1: Befolkningens kjennskap til beskyttelsestiltak mot radioaktiv stråling, inkl. koding av åpne svar. 2001. Prosent.

Som det framgår ble tilnærmet alle tiltakene vurdert som rimelige og relevante. Det er grunn til å merke seg at de fleste tiltakene går ut på å holde seg innendørs og iverksette tiltak på stedet. Det er mao. ikke flukt og evakuering som er befolkningens viktigste reaksjon på radioaktiv stråling.

Når det gjelder Finnmark, var svarfordelingen i store trekk den samme som for hele landet, bortsett fra på ett viktig punkt, nemlig jodtabletter. At 30% av befolkningen nevner dette tiltaket, kan tolkes på minst to måter: Hvis jodtabletter er et viktig beredskapstiltak i Finnmark, er det oppsiktsmessig få som har kjennskap til tiltaket. Hvis alternativt jodtabletter er ment som et supplement i forhold til andre og viktigere tiltak, kan tallene tolkes som høye. I den siste tolkningen kan det ligge at utdeling av jodtabletter faktisk kan virke mot sin hensikt fordi det kan gi en falsk trygghetsfølelse og bidra til at folk ikke oppsøker informasjon om det som er viktig.

Gruppen på vel en tredjedel av befolkningen, som oppga at de ikke kjenner til noen former for tiltak, kan være en interessant målgruppe for påvirkning gjennom informasjon. I målgruppen er følgende deler av befolkningen overrepresentert:

- Personer uten interesse for temaet og som ikke følger med i medieomtale av aktuelle saker. Hele 70% av denne gruppen sier at de ikke kjenner til aktuelle tiltak. Det kan være uttrykk for et spesielt lavt kjennskapsnivå, men kan også skyldes mangel på interesse for å svare på spørsmålet.
- Personer med lav utdanning. I materialet er det en meget klar utdanningseffekt. Andelen uten kjennskap til tiltak varierer fra 60% blant de med lavest utdanning til 25% blant personer med høyskole- eller universitetsutdanning.

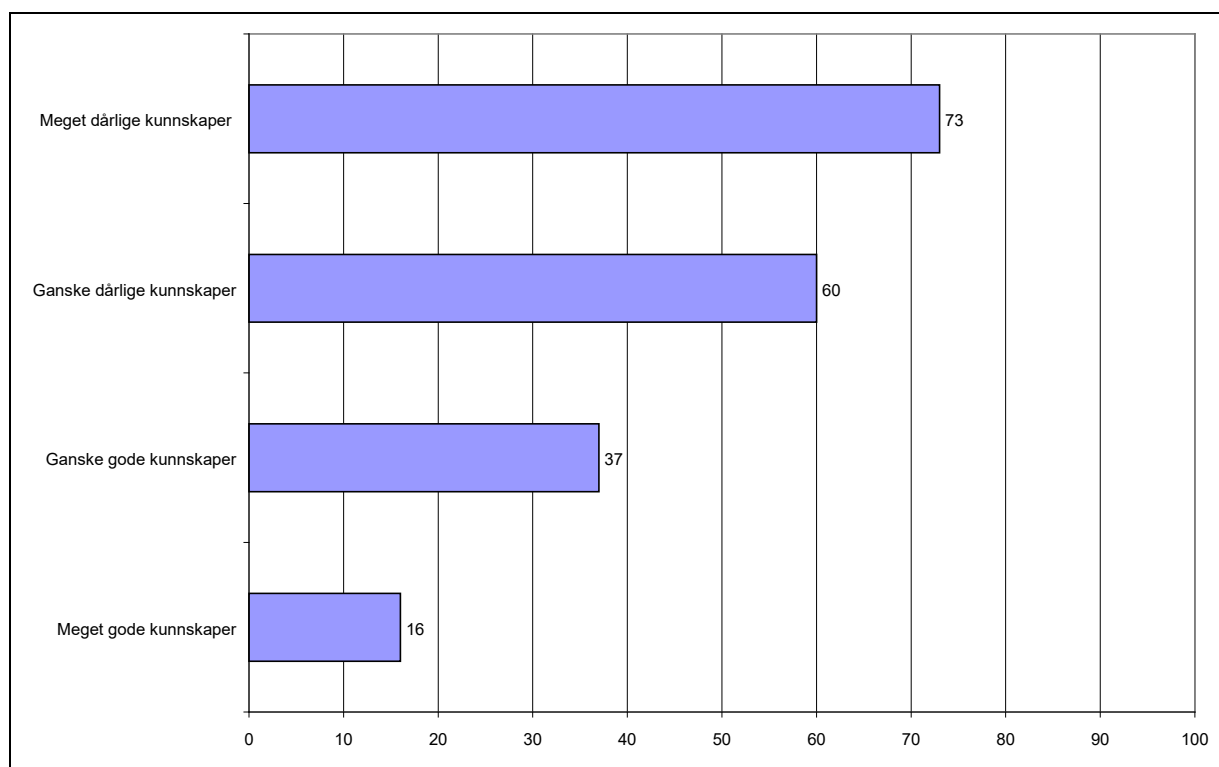
- Det er også en klar tendens til at kjennskapsnivået ligger lavt blant kvinner (45%) og unge personer under 30 år (46%).

Bakgrunnstallene viser også at kjennskapsnivået ikke varierer systematisk etter geografi.

4.3 Personlig mestring eller avmakt?

Hvilket bilde har befolkningen av mulighetene for å beskytte seg mot radioaktiv stråling? Tror de at de kan gjøre mye for å beskytte seg (mestring), eller tror de selv at de kan gjøre lite eller ingenting (avmakt)? Spørsmålet som ble stilt lød som følger: *Dersom det skjer en atomulykke som førte til radioaktiv stråling i Norge, hvor mye tror du at du kan gjøre selv for å beskytte deg og dine nærmeste?*

Svarene tyder på at en klar majoritet av befolkningen på rundt 60% tror at de selv kan gjøre lite eller ingenting. Størrelsen på segmentet som føler avmakt avhenger først og fremst av kunnskapsnivået om aktuelle beskyttelsestiltak i befolkningen. Øvrige bakgrunnsvariabler slår omtrent ikke ut, verken andre sosiale bakgrunnsvariabler eller geografi.

Figur 4.2: Andel av befolkningen som mener de kan gjøre lite eller ingenting for å beskytte seg mot radioaktiv stråling ved en atomulykke. Fordeling etter kunnskapsnivå om aktuelle tiltak. Hele landet. 2001. Prosent.

4.4 Kjennskap til ansvarlige myndigheter på lokalt og regionalt nivå

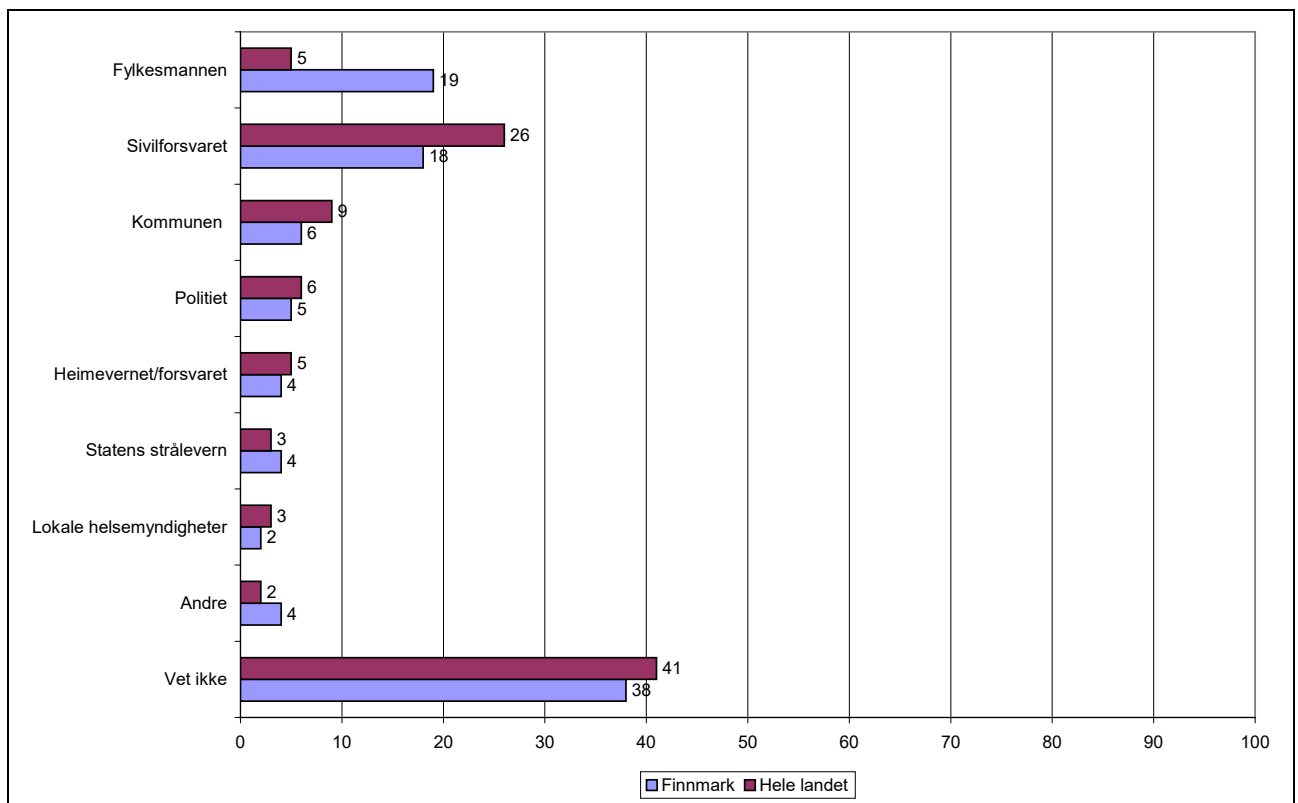
I 2001 ble det stilt følgende spørsmål: *Kjenner du til hvilken offentlig instans som vil være ansvarlig på regionalt og lokalt nivå hvis det skulle skje en atomulykke?*

Svarene tyder på at kjennskapen til ansvarlige myndighet på lokalt og regionalt nivå i tilfelle en atomkrise (fylkesmannen), er betydelig dårligere enn til Strålevernet, jf. figuren nedenfor. I hele

landet er det kun 5% av befolkningen som vet at det er fylkesmannen som er ansvarlig for lokal og regional krisehåndtering. De fleste som har et forslag tror det er Sivilforsvaret (26%).

I Finnmark er fylkesmannens rolle langt bedre kjent (19%), men det er fortsatt langt igjen til at den regionale krisemyndighet kan sies å være allment kjent i befolkningen.

Det kan selvsagt diskuteres hvor viktig det er at folk kjenner til riktig instans. Majoriteten av befolkningen peker tross alt på sentrale aktører som alle vil ha en viktig rolle ved en atomkrise og som vil kunne videreformidle evt. henvendelser og spørsmål.

Figur 4.3: Befolkningens kjennskap til ansvarlig kriseinstans på regionalt nivå, inkl. koding av åpne svar. 2001. Prosent.

4.5 Mottak av informasjon

I undersøkelsen bekrefter kun 8% av befolkningen i hele landet og 22% av befolkningen i Finnmark at de har mottatt informasjon om hvordan de skal forholde seg i tilfelle en atomulykke. I begge utvalgene er andelen som er usikker på om de har mottatt informasjon lav (5%). I de landsomfattende tallene finner vi heller ikke noen spredning i svarene mellom ulike befolkningsgrupper verken etter kjønn, alder, utdanning eller bosted.

Den landsomfattende undersøkelsen gir dermed et ganske entydig bilde av at befolkningen ikke har registrert tilrettelagt offentlig informasjon på området. Vi kjenner heller ikke til at det gjennom de siste årene har vært gjennomført offentlige informasjonskampanjer rettet mot allmenbefolkningen.

Når det gjelder Finnmark, har det for flere år tilbake vært delt ut informasjon til alle husstander. I bakgrunnstallene for Finnmark finner vi større spredning etter både alder og utdanningsnivå, noe som tyder på at erfaringene er ulike. Størst forskjell finner vi mellom grupper som er interessert i

medieomtale av aktuelle saker og grupper som ikke er det. Blant de som ikke er interesserte i temaet oppgir kun 6% at de har mottatt offentlig informasjon om hvordan de skal forholde seg.

4.6 Informasjonsbehov i dagens situasjon

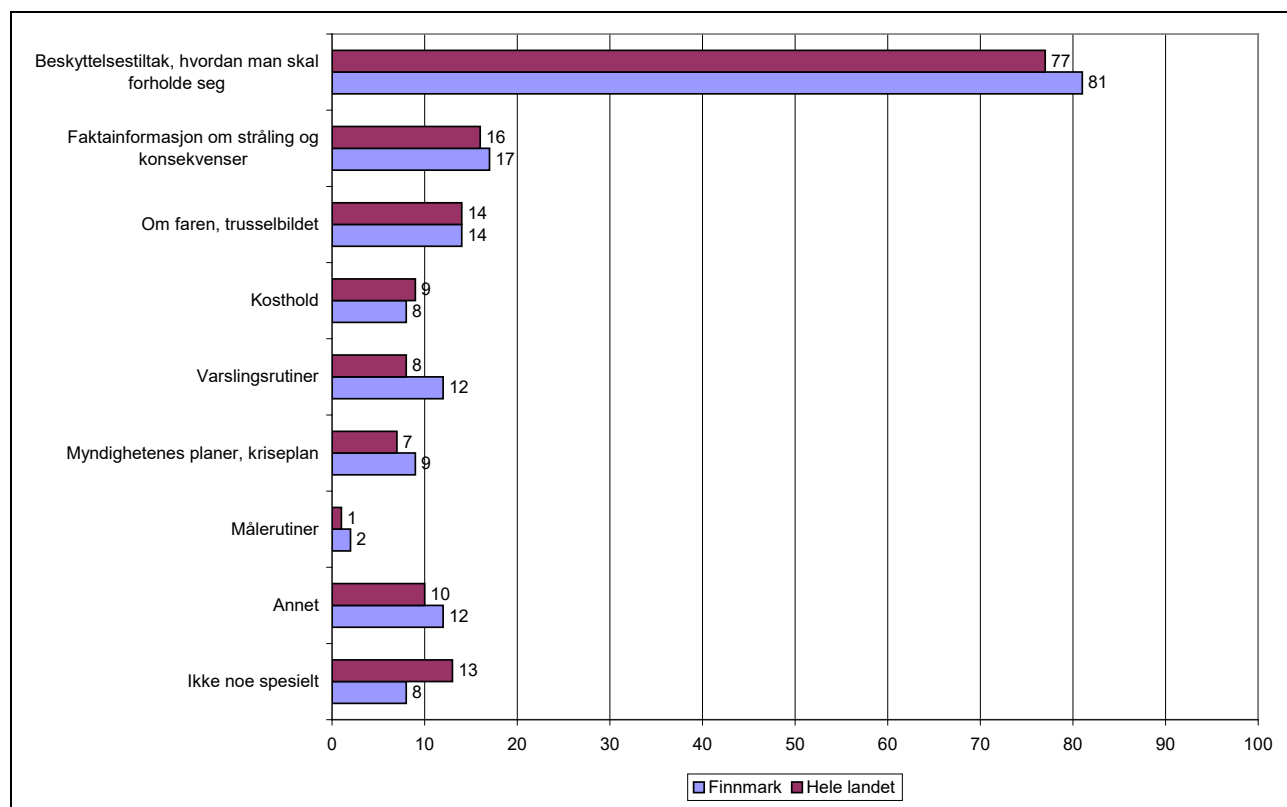
I undersøkelsen ble det stilt spørsmål om offentlige myndigheter bør informere bedre om hvordan de skal forholde seg i tilfelle en atomulykke. Spørsmålet var knyttet til den aktuelle situasjonen på måletidspunktet og måler informasjonsbehovet i beredskapsfasen.

Svarene var ganske èntydig fra hele landet:

- 76% av befolkningen i hele landet mente at myndighetene bør gi bedre informasjon om temaet
- Nær 90% av befolkningen i Finnmark så behov for bedre informasjon

Alle som tok til orde for bedre informasjon ble stilt følgende oppfølgingsspørsmål: "Hva mener du det er viktig å informere om? Kan du gi noen eksempler?" Oppfølgingsspørsmålet ble stilt uhjulpert og det var mulig å oppgi flere svar. Svarfordelingen framgår av figur 4.4.

Også her er resultatene ganske èntydigte både for Finnmark og landet som helhet. Befolkningen er først og fremst opptatt av beskyttelsestiltak og informasjon om hvordan man skal forholde seg i tilfelle ulykke. Derneft kommer faktainformasjon og informasjon om trusselbildet.

Figur 4.4: Innhold i dagens informasjonsbehov. 2001. Prosent.

Undersøkelsen i Finnmark fra 1994 viste at befolkningen var mest opptatt av informasjon om beskyttelsestiltak (63%), varslingsrutiner (45%), strålefare (38%), målerutiner (30%) og becquerel-innhold i dyr (26%). Både rekkefølgen i prioriteringene og de høye prosentene i denne undersøkelsen kan ha sammenheng med at respondentene fikk en liste over ulike temaer de kunne svare ut fra (hjulpert spørsmål). Ulike prioriteringer har også sannsynligvis sammenheng med at

situasjonen i Finnmark var annerledes i 1994 (nærmere i tid til Tsjernobyl-ulykken, før Kursk osv.). Det er også mulig at terrorkrisen i New York kan ha medført at folk har blitt mer opptatt av beskyttelsestiltak ved større kriser.

Av figuren ovenfor går det også fram at rundt 10 prosent av de spurte har oppga svar i åpen svarkategori. I svarene ligger en del ideer og forslag til hva man bør informere om, som for eksempel:

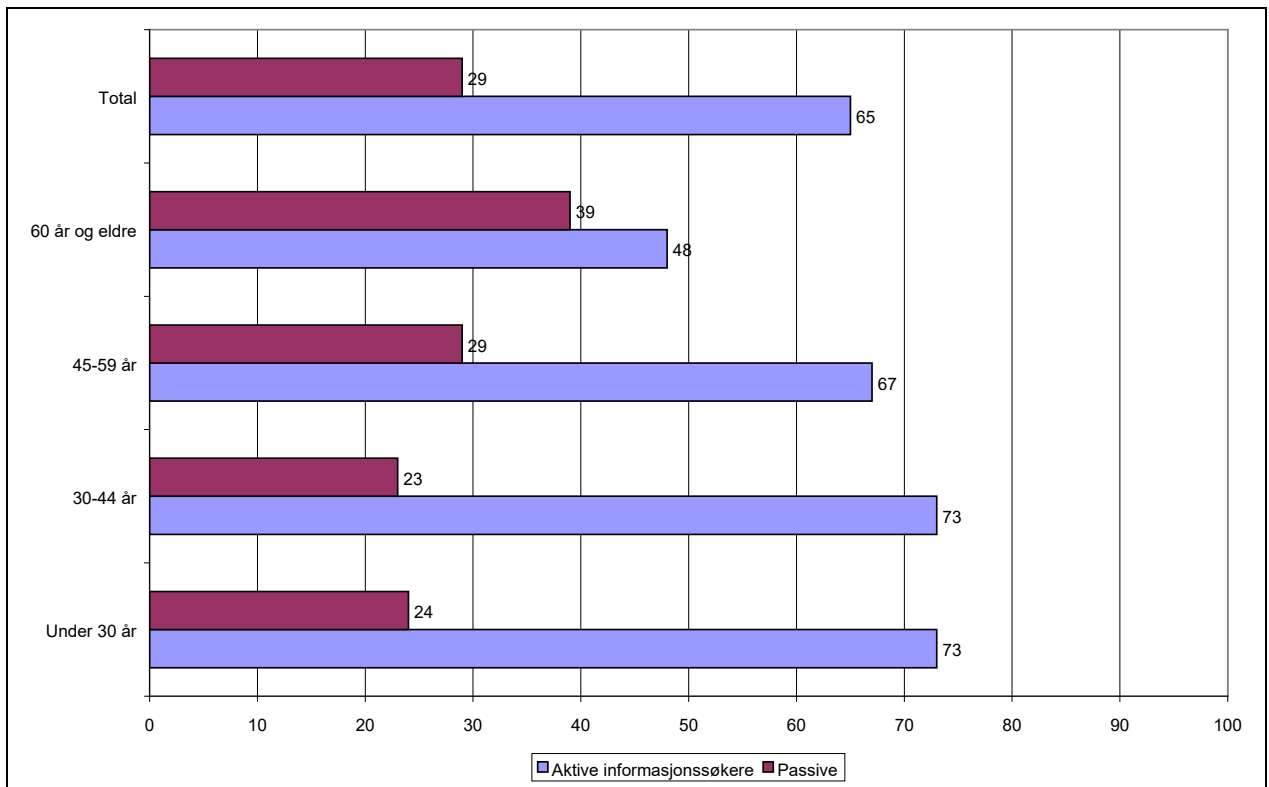
- Informasjon om hvem man kan henvende seg til
- Bedre informasjon om hvor det finnes godkjente tilfluktsrom
- Informasjon om rømningsveier, oppsamlingsplasser, hvor man skal møte
- Informasjon om symptomer på at man er stråleskadet og langtidsvirkninger
- Informasjon om enkle vernetiltak man kan ta ansvar for selv
- Informasjon om hvordan man kan hjelpe andre
- Gi folk noen regler for hvordan de skal opptre tilsvarende Fjellvettreglene.
- Forholdsregler for barnehager, omsorgsinstitusjoner osv.
- Informasjon om interne trusler i Norge
- Informasjon om faren fra Sellafield

4.7 Kommunikasjonsadferd i krise

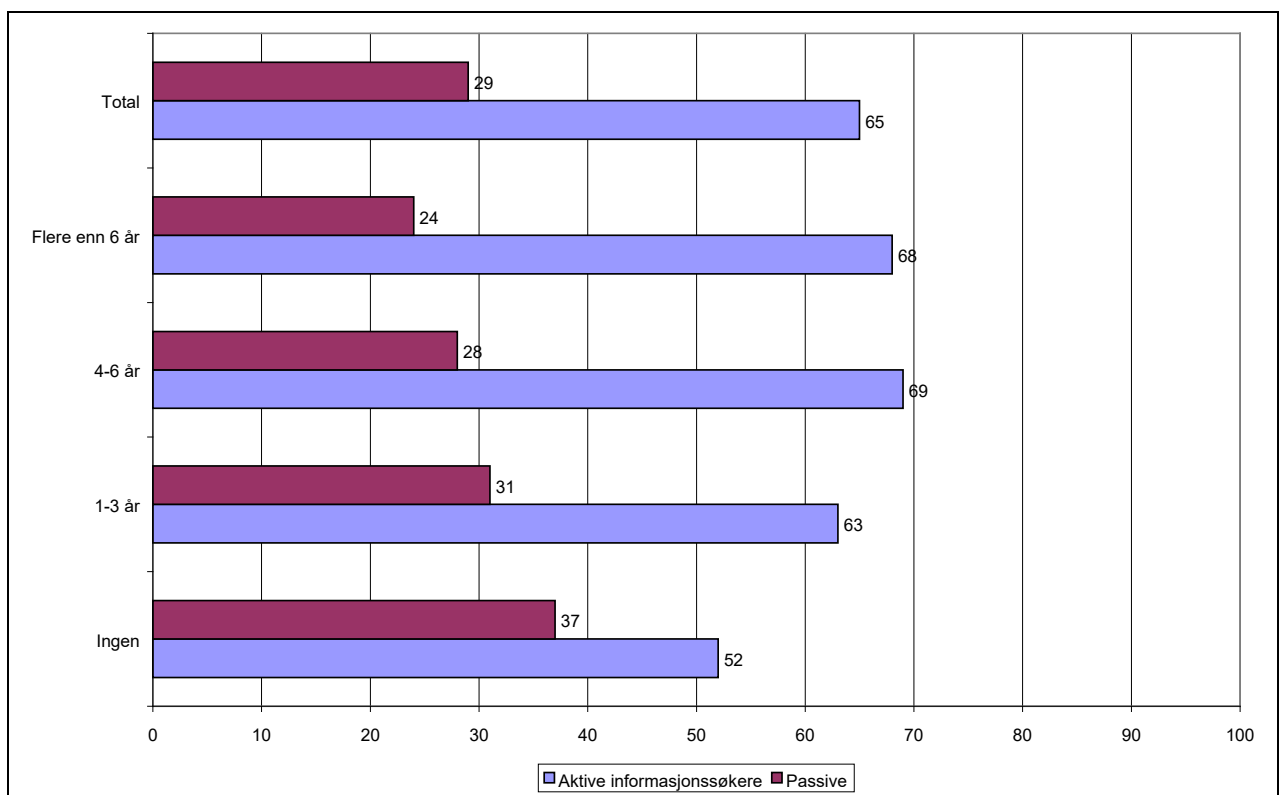
For å kartlegge hvem som vil være aktive og passive informasjonssøkere ble det stilt følgende spørsmål: *Hva ville du gjort hvis det skjedde en atomulykke og ditt nærområde var berørt? Ville du gjort noe aktivt for å innhente informasjon, eller ville du stolt på at du fikk den informasjonen du hadde behov for?*

Resultatene viser at majoriteten av befolkningen i både Finnmark og landet for øvrig vil være aktive informasjonssøkere. I hele landet svarer 65% at de aktivt vil oppsøke informasjon, i Finnmark 58%. Andelen passive informasjonssøkere ligger på rundt 30%.

Hvis vi ser for oss en krise med konsekvenser for store befolkningsgrupper, tilsier disse tallene at informasjonstrykket (innstrømmen) fra publikum kan bli meget stort. Bakgrunnstallene viser at en stor andel yngre mennesker og personer med lang utdanning vil være overrepresentert blant de aktive informasjonssøkerne, mens eldre og personer med lav utdanning vil være overrepresentert blant de passive.

Figur 4.5: Befolkningens kommunikasjonsadferd ved en atomkrise. Fordeling etter alder. Hele landet. 2001. Prosent

Figur 4.6: Befolkningens kommunikasjonsadferd ved en atomkrise. Fordeling etter antall år videreutdanning utover grunnskole. Hele landet. 2001. Prosent

4.8 Kanalvalg i krise

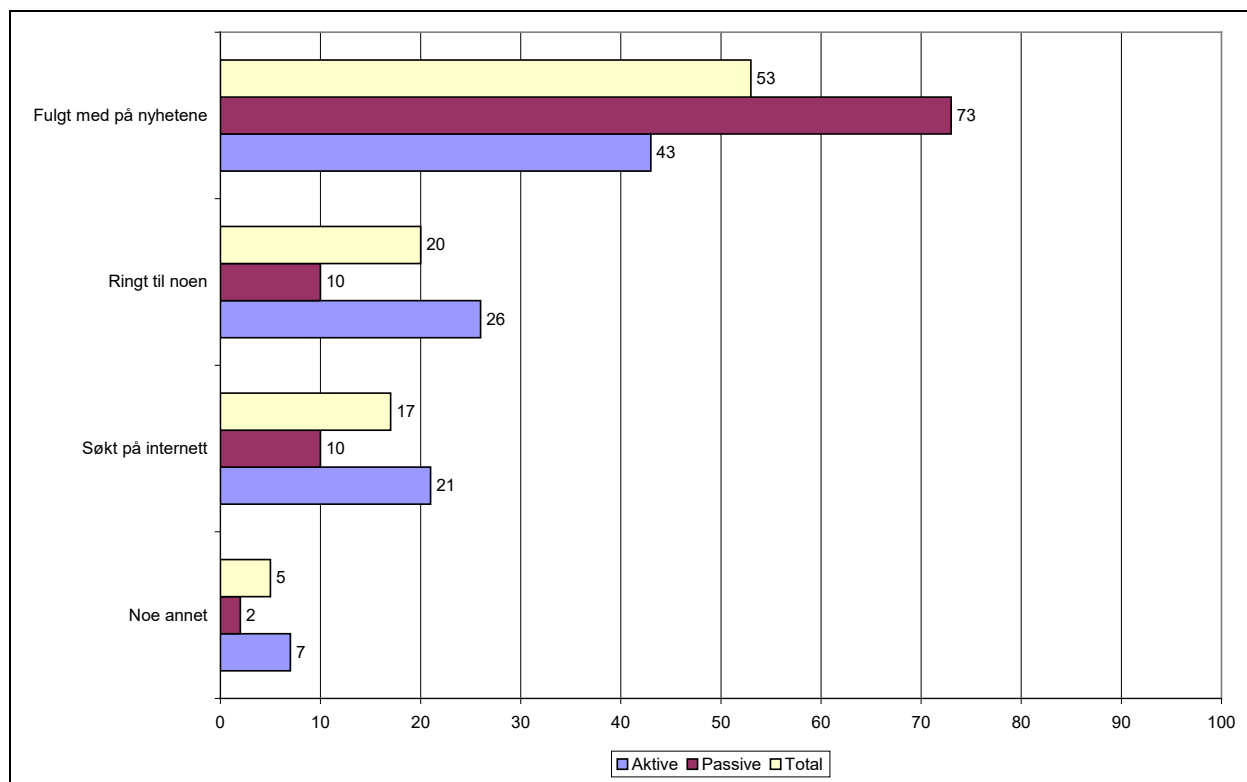
Følgende spørsmål ble stilt for å kartlegge *hvordan* folk ville oppsøke informasjon: *Hvordan tror du at du ville oppsøkt informasjon hvis du trengte det, for eksempel om strålefare og mulige konsekvenser i ditt område?* Spørsmålet ble stilt til alle dvs. også til de som i utgangspunktet ville forholdt seg passive. Svaralternativene ble lest opp og det var kun mulig å avgi ett svar.

Figur 4.8 viser resultatene brutt ned på de to hovedgruppene. Som det framgår vil den viktigste kanalen for de fleste være å følge med på nyhetene. Passive grupper vil ha nyhetene som sin desidert viktigste informasjonskanal hvis de skal skaffe seg informasjon, mens det kan forventes at de aktive informasjonssøkerne vil være aktive i flere kanaler, både gjennom telefon, søk på internett og på annen måte.

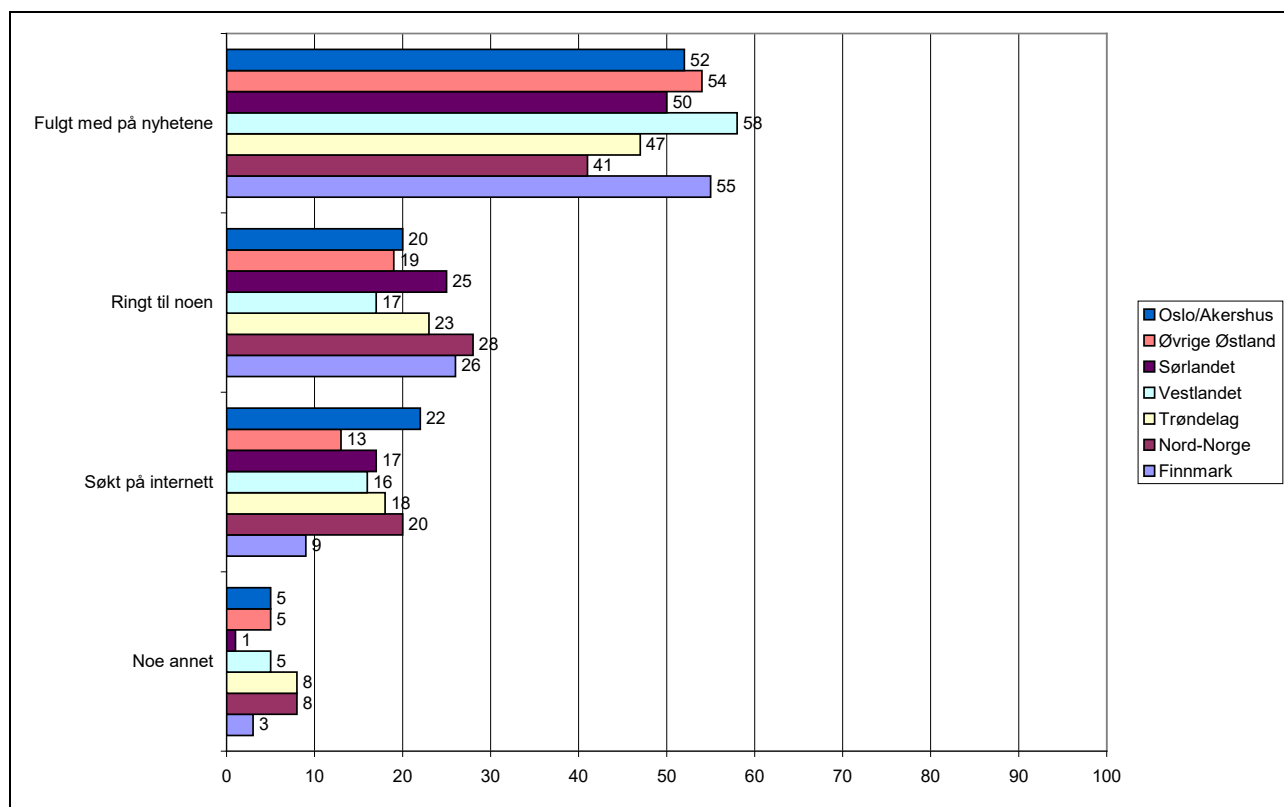
Bakgrunnstallene viser at de ulike kanalene har litt forskjellige brukergrupper. Hovedtrekkene i brukerprofilen for de ulike kanalene er som følger:

- Nyhetene har store brukergrupper i alle lag av befolkningen, men er særlig viktig for eldre over 60 år.
- Bruk av telefon er også ganske likt fordelt, men yngre personer og særlig skoleelever er storforbrukere. Det siste kan ha sammenheng med bruk av mobiltelefon.
- Internett har mer særegne brukergrupper og er først og fremst en aktuell kanal for unge mennesker under 30 år og personer med høyere utdanning. I Finnmark er internett en aktuell kanal for kun 9% av befolkningen.

Når det gjelder de som opplyste at de ville gjort noe annet enn de alternativene som ble lest opp, svarte de fleste at de ville brukt en kombinasjon av de ulike kanalene. Tallene for Finnmark er ganske like tallene for hele landet. Svarfordelingen etter region framgår av figur 4.9.

Figur 4.7: Befolkningens kanalvalg i krise hvis de skulle oppsøke informasjon. Fordeling på passive og aktive informasjonssøkere. Hele landet. 2001. Prosent.

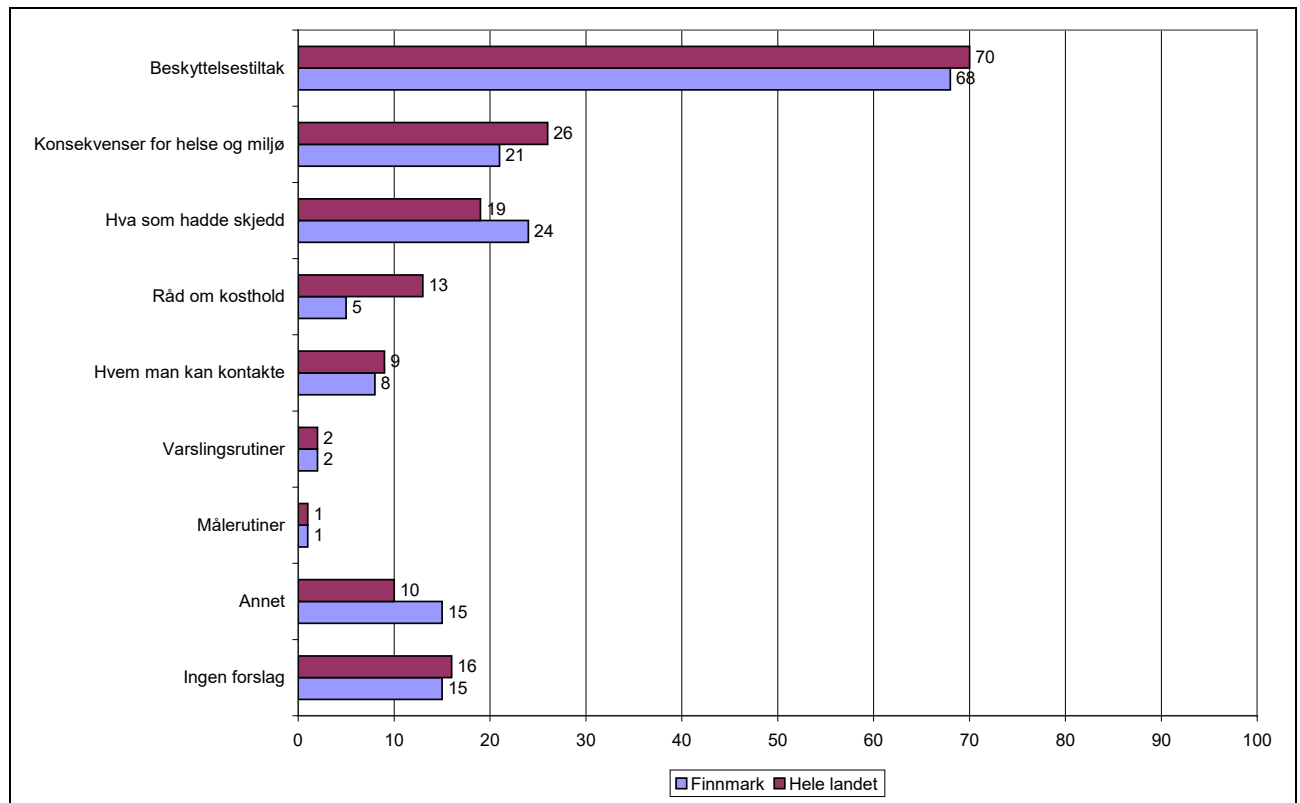
Figur 4.8: Befolkningens kanalvalg i krise hvis de skulle oppsøke informasjon. Fordeling etter landsdel. 2001. Prosent.

4.9 Informasjonsbehov i krise

Informasjonsbehovet i krise ble kartlagt gjennom et uhjulpert spørsmål hvor det var mulig å oppgi flere svar: *Har du noen forslag til hva det vil være viktig at myndighetene informerer om ved en atomulykke?*

Også i en krisesituasjon er det viktigste informasjonsbehovet knyttet til beskyttelsestiltak og hvordan folk skal oppføre seg, jf. figur 4.9. De nest viktigste informasjonsområdene er informasjon om hva som har skjedd og konsekvenser for helse og miljø som følge av ulykken. Dette framstår som de viktigste informasjonsområdene i hele landet og i alle lag av befolkningen.

I de åpne svarene er det flere som er opptatt av evakueringsplaner. Det er også flere som peker på at det er viktig at informasjonsgiver utviser åpenhet og ærlighet og at det ikke blir gjort forsøk på å berolige folk ved å holde informasjon tilbake. I Finnmark er det flere som er opptatt av informasjon om værforhold og vindretning og hvor lang tid det vil ta før befolkningen blir berørt.

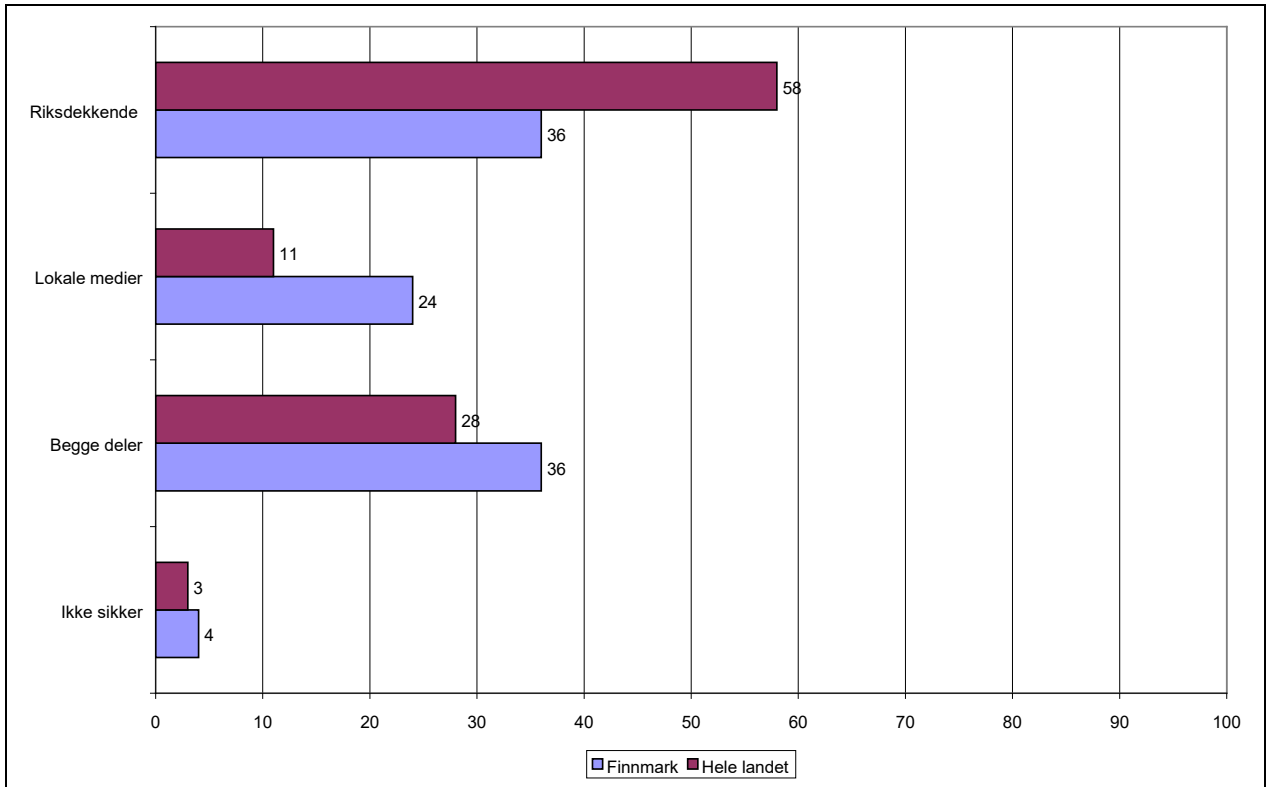
Figur 4.9: Innholdet i informasjonsbehovet i krise. 2001. Prosent.

4.10 Varslingskanal i krise

Følgende spørsmål ble stilt: *Hvis myndighetene skulle varsle deg om en atomulykke gjennom media, ville du foretrekke å bli varslet gjennom lokale medier som lokalradio og lokalaviser, eller riksdekkende medier?*

Svarene for hele landet viser at ca. 60% av befolkningen ønsker å bli varslet gjennom riksdekkende medier. Et lite mindretall på kun 11% ønsker å bli varslet gjennom lokale medier, mens ca. 30% ønsker varsling gjennom begge kanaler.

Tallene for Finnmark er spesielle ved at en fjerdedel av befolkningen har en klar preferanse for lokale medier. Hvis vi krysser spørsmålet om varslingskanal mot spørsmålene som måler trusselvurdering og krisebevissthet, finner vi klare sammenhenger. Jo større man vurderer faren for en atomulykke og jo oftere befolkningen tenker på konsekvensene, jo sterkere blir preferansene for lokale medier som varslingskanal. Tilsvarende sammenhenger finner vi ikke i de landsomfattende tallene.

Figur 4.10: Preferanser for ulike varslingskanaler gjennom media i krise. 2001. Prosent.

VEDLEGG: SPØRRESKJEMA MED HOVEDTALL FOR 2004 OG 2007**Trusselbilde**

3. Hvor sannsynlig tror du det er at følgende skjer i løpet av de kommende 5-10 årene?

- a) En ulykke ved et kjernekraftverk i Norges nærområder, for eksempel i Russland, Sverige eller Baltikum?

LES OPP

	2004	2007
Stor sannsynlighet	18 %	20 %
En viss sannsynlighet	55 %	50 %
Liten eller ingen sannsynlighet	25 %	29 %
Ikke sikker	2 %	1 %
Antall spurte	1000	1001

- b) En ulykke ved én av Norges to atomreaktorer som brukes til forskning i Halden og på Kjeller utenfor Oslo?

SANNSYNLIGHET

	2004	2007
Stor sannsynlighet	1 %	3 %
En viss sannsynlighet	17 %	19 %
Liten eller ingen sannsynlighet	79 %	75 %
Ikke sikker	3 %	3 %
Antall spurte	1000	1001

c) En ulykke med en atomubåt i norske nærrområder?

SANNSYNLIGHET

	2004	2007
Stor sannsynlighet	9 %	7 %
En viss sannsynlighet	45 %	35 %
Liten eller ingen sannsynlighet	44 %	56 %
Ikke sikker	2 %	2 %
Antall spurte	1000	1001

d) En ulykke ved transport av strålefarlig materiale på land i Norge?

SANNSYNLIGHET

	2004	2007
Stor sannsynlighet	4 %	7 %
En viss sannsynlighet	32 %	30 %
Liten eller ingen sannsynlighet	60 %	57 %
Ikke sikker	4 %	5 %
Antall spurte	1000	1001

e) Radioaktiv forurensning som følge av terrorisme eller sabotasje i Norge?

SANNSYNLIGHET

	2004	2007
Stor sannsynlighet	4 %	10 %
En viss sannsynlighet	27 %	31 %
Liten eller ingen sannsynlighet	66 %	57 %
Ikke sikker	3 %	2 %
Antall spurte	1000	1001

f) Bruk av kjernevåpen i konflikter, kriser eller krig?

SANNSYNLIGHET

	2004	2007
Stor sannsynlighet	12 %	18 %
En viss sannsynlighet	30 %	36 %
Liten eller ingen sannsynlighet	56 %	44 %
Ikke sikker	2 %	3 %
Antall spurte	1000	1001

Mest sannsynlige hendelse

4. Hva anser du som den mest sannsynlige hendelsen, av de vi har nevnt ovenfor?

ETT SVAR MULIG LES EVT OPP

	2004	2007
Ulykke ved kjernekraftverk i Norges nærområder	42 %	36 %
Ulykke ved en av Norges to atomreaktorer	2 %	4 %
Ulykke med en atomubåt i norske nærområder	19 %	11 %
Ulykke ved transport av strålefarlig materiale på land i Norge	8 %	9 %
Radioaktiv forurensning som følge av terrorisme eller sabotasje i Norge	8 %	14 %
Bruk av kjernevåpen	11 %	15 %
Ikke sikker	9 %	10 %
Antall spurte	1000	1001

Krisebevissthet

5. Hender det at du tenker på at du selv eller din familie kan bli berørt av denne typen hendelser? I så fall, skjer det ... LES OPP

	2004	2007
Ofte	3 %	2 %
Av og til	16 %	15 %
Sjelden	41 %	39 %
Aldri	40 %	42 %
Ikke sikker	0 %	1 %
Antall spurte	1000	1001

Tillit til krisehåndtering

6. Hvordan tror du norske myndigheter vil klare å håndtere slike hendelser dvs. ulykker som medfører stråling?

LES OPP

	2004	2007
Svært godt	6 %	6 %
Nokså godt	45 %	45 %
Mindre godt	32 %	30 %
Dårlig	15 %	17 %
Ikke sikker	2 %	2 %
Antall spurte	1000	1001

7. Hvis det kom motstridende og ulik informasjon om en atomulykke fra henholdsvis norske myndigheter, forskningsmiljøer (2001: ekspertmiljøer i utlandet) og miljøvernorganisasjoner som for eksempel Bellona, hvem ville du stole mest på?

	2001	2004	2007
Norske myndigheter	41 %	21 %	25 %
Forskningsmiljøer		32 %	27 %
2001: Ekspertmiljøer i utlandet	10 %		
Miljøvernorganisasjoner som Bellona	34 %	36 %	36 %
Ikke sikker	15 %	11 %	11 %
Antall spurte	1001	1000	1001

Kanalvalg

8. Hvem ville du først og fremst henvendt deg til for å få informasjon dersom det skjedde en ulykke med strålefare i ditt område?

IKKE LES OPP

KUN ETT SVAR

	2001	2004	2007
Statens strålevern	15 %	9 %	14 %
Sivilforsvaret	10 %	9 %	3 %
Fylkesmannen	2 %	2 %	1 %
Kommunen	15 %	11 %	15 %
Politiet	16 %	19 %	21 %
Helsemyndighetene lokalt	7 %	7 %	7 %
Andre offentlige myndigheter	4 %	5 %	6 %
Organisasjoner som Bellona og andre	0 %	6 %	5 %
Venner og kjente	5 %	1 %	1 %
Andre	7 %	7 %	7 %
Ikke sikker	17 %	22 %	18 %
Antall spurte	1001	1000	1001

9. På hvilken måte ville informasjon fra myndighetene best nå til deg i en slik situasjon?
Vil det være gjennom ....

LES OPP ETT SVAR MULIG

	2004	2007
Lokale eller regionale aviser	5 %	4 %
Lokale TV- eller radiosendinger	8 %	12 %
Riksavis	4 %	1 %
Riksdekkende radio	35 %	22 %
Riksdekkende TV	40 %	42 %
Internett	7 %	16 %
Annet	1 %	2 %
Ikke sikker	1 %	1 %
Antall spurte	1000	1001

Kjennskap til Statens strålevern

10. Kjenner du til hvilken offentlig instans som er øverste fagmyndighet i strålevernaker og atomsikkerhet i Norge? OPPGI NAVN

	2001	2004	2007
Statens strålevern	32 %	25 %	29 %
Andre	11 %	7 %	6 %
Nei, kjenner ikke til	57 %	69 %	65 %
Antall spurte	1001	1000	1001

Strålefarer i hverdagen

11. Hender det at du tenker over helseeffekter for deg eller dine nærmeste som følge av .....

a) Radonstråling?

LES OPP

	2004	2007
Ofte	6 %	6 %
Av og til	26 %	19 %
Sjelden	36 %	36 %
Aldri	32 %	38 %
Ikke sikker	1 %	1 %
Antall spurte	1000	1001

b) Stråling fra mobiltelefon? HELSEEFFEKTER

	2004	2007
Ofte	20 %	14 %
Av og til	34 %	32 %
Sjelden	24 %	27 %
Aldri	22 %	27 %
Ikke sikker	1 %	0 %
Antall spurte	1000	1001

c) Overdrevet soling eller bruk av solarium? HELSEEFFEKTER

	2004	2007
Ofte	23 %	17 %
Av og til	39 %	36 %
Sjelden	22 %	24 %
Aldri	16 %	23 %
Ikke sikker	1 %	0 %
Antall spurte	1000	1001

d) Stråling ved røntgenundersøkelser? HELSEEFFEKTER

	2004	2007
Ofte	8 %	5 %
Av og til	22 %	19 %
Sjelden	37 %	36 %
Aldri	32 %	38 %
Ikke sikker	0 %	1 %
Antall spurte	1000	1001

e) Stråling fra kraftledninger? HELSEEFFEKTER

	2004	2007
Ofte	7 %	13 %
Av og til	26 %	29 %
Sjelden	30 %	27 %
Aldri	37 %	31 %
Ikke sikker	0 %	1 %
Antall spurte	1000	1001

f) Stråling fra ukjente kilder dvs. strålefarlig materiale som er på avveie eller utenfor kontroll?
HELSEEFFEKTER

FOR EKSEMPLER AT STRÅLEFARLIG MATERIALE BLIR OPPBEVART PÅ FEIL MÅTE, AT DET BLIR STJÅLET ELLER KASTET SOM VANLIG AVFALL

	2004	2007
Ofte	3 %	2 %
Av og til	19 %	18 %
Sjelden	38 %	37 %
Aldri	39 %	42 %
Ikke sikker	1 %	2 %
Antall spurte	1000	1001

Inntrykk av myndighetens informasjonspraksis

12. Hvilket inntrykk har du av myndighetenes innsats for å informere om følgende:

a) Hvordan du skal forholde deg i tilfelle en atomulykke? LES OPP

	2004	2007
Svært godt	2 %	3 %
Nokså godt	11 %	12 %
Mindre godt	26 %	26 %
Dårlig	54 %	53 %
Ikke sikker	6 %	6 %
Antall spurte	1000	1001

b) Informasjon om radonstråling og aktuelle tiltak der du bor?

INNTRYKK AV INFORMASJON FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

	2004	2007
Svært godt	8 %	7 %
Nokså godt	24 %	22 %
Mindre godt	24 %	26 %
Dårlig	39 %	40 %
Ikke sikker	5 %	4 %
Antall spurte	1000	1001

c) Informasjon om strålefarer ved bruk av mobiltelefon?

INNTRYKK AV INFORMASJON FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

	2004	2007
Svært godt	7 %	6 %
Nokså godt	37 %	32 %
Mindre godt	30 %	30 %
Dårlig	22 %	27 %
Ikke sikker	5 %	5 %
Antall spurte	1000	1001

d) Informasjon om strålefarer ved overdreven soling?

INNTRYKK AV INFORMASJON FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

	2004	2007
Svært godt	27 %	22 %
Nokså godt	50 %	50 %
Mindre godt	12 %	14 %
Dårlig	8 %	11 %
Ikke sikker	3 %	3 %
Antall spurte	1000	1001

e) Informasjon om stråling fra kraftledninger?

INNTRYKK AV INFORMASJON FRA OFFENTLIG MYNDIGHET

	2004	2007
Svært godt	2 %	4 %
Nokså godt	18 %	20 %
Mindre godt	36 %	34 %
Dårlig	40 %	39 %
Ikke sikker	5 %	3 %
Antall spurte	1000	1001

Bakgrunnsspørsmål

13. Tilslutt noen bakgrunnsspørsmål. I hvilken grad følger du med i mediernes omtale av spørsmål som har med stråling å gjøre?

	2001	2004	2007
I stor grad	22 %	17 %	18 %
I noen grad	51 %	56 %	57 %
I liten grad	24 %	24 %	22 %
Ikke i det hele tatt	3 %	3 %	3 %
Ikke sikker	1 %	0 %	0 %
Antall spurte	1001	1000	1001

14. Hva er din hovedbeskjeftigelse? Er du...?

- 1: Yrkesaktiv
- 2: Student, skoleelev
- 3: Trygdet pensjonist
- 4: Hjemmeværende

15. Hvor mange års utdanning utover grunnskolen har du?

- 1: Ingen
- 2: 1-3 år
- 3: 4-6 år
- 4: Flere enn 6 år

16. Hvilket år er du født?

NOTER FØDSELSÅR

17. Kjønn

- 1: Mann
- 2: Kvinne